

**ZARZĄDZENIE NR 40/24
WÓJTA GMINY RUTKI**

z dnia 28 maja 2024 r.

w sprawie przedstawienia raportu o stanie Gminy Rutki za 2023 rok

Na podstawie art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 609) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przedstawić Radzie Gminy Rutki raport o stanie Gminy Rutki za 2023 rok stanowiący załącznik do zarządzenia.

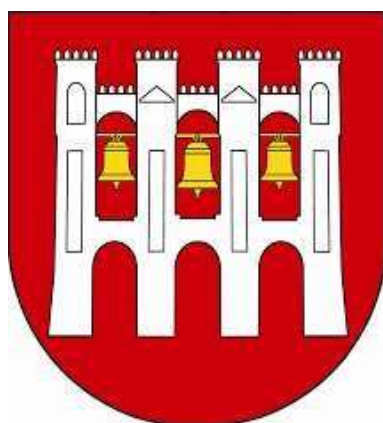
§ 2. Raport o stanie Gminy Rutki podlega publikacji na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Rutki.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wójt

**Dariusz
Sławomir Modzelewski**

Załącznik do zarządzenia Nr 40/24
Wójta Gminy Rutki
z dnia 28 maja 2024 r.

Wójt Gminy Rutki
ul. 11 Listopada 7, 18-312 Rutki-Kossaki
e-mail: sekretariat@gminarutki.pl www.gminarutki.pl

Rutki-Kossaki, 28.05.2024 r.

Spis treści

I. WSTĘP	4
II. INFORMACJE OGÓLNE.....	4
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY RUTKI (W TYM DEMOGRAFIA).....	4
2. SAMORZĄD GMINY	6
3. JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE GMINY RUTKI	11
4. INNE JEDNOSTKI	12
5. SPÓŁKI GMINNE.....	12
6. DEMOGRAFIA.....	12
III. STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUTKI NA LATA 2021-2030	16
IV. INFORMACJE FINANSOWE	20
1. STAN FINANSÓW GMINY RUTKI NA DZIEŃ 31.12.2022 R.....	20
Dochody	20
Wydatki	25
Zadłużenie	28
V. MIENIE KOMUNALNE.....	30
VI. EDUKACJA	32
1. EDUKACJA I OŚWIATA.....	32
2. NAUCZYCIELE	37
3. DOWOŻENIE UCZNIÓW	37
4. STOŁÓWKI SZKOLNE	38
VII. KULTURA	40
VIII. POMOC SPOŁECZNA.....	45
1. DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W RUTKACH	45
2. PROGRAM OPERACYJNY POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2014-2020.	46
3. PROGRAM „CZYSTE POWIETRZE”	46
4. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB STARSZYCH, NIEPEŁNOSPRAWNYCH	46
5. DZIAŁANIA NA RZECZ WSPARCIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ I WSPARCIA RODZIN ..	50
IX. POMOC I WSPARCIE DLA OBYWATELI Z UKRAINY	53
1. ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE ZA ZAKWATEROWANIE OBYWATELI Z UKRAINY	53
2. DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ UCHODźCÓW Z UKRAINY:.....	53
X. GOSPODARKA MIESZKANIOWA I KOMUNALNA	54
XI. INFRASTRUKTURA DROGOWA I TRANSPORT.....	54
XII. WODOCIĄGI I KANALIZACJA.....	58
1. WODOCIĄGI	58
3. GOSPODARKA ŚCIEKOWA I KANALIZACJA	59
XIII. ODBIÓR I ZAGOSPODAROWANIE ODPADÓW KOMUNALNYCH.....	60

XIV. OCHRONA ŚRODOWISKA	61
1. PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY RUTKI NA LATA 2013-2032	61
2. PROGRAM „CZYSTE POWIETRZE”	61
3. UNIESZKODLIWIANIE ODPADÓW INNYCH NIŻ KOMUNALNE.....	62
XV. PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT Z TERENU GMINY RUTKI NA ROK 2023	62
XVI. ŁAD PRZESTRZENNY	62
XVIII. ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ ALKOHOLU	64
XIX. BEZPIECZEŃSTWO	64
XX. WSPÓŁPRACA Z INNYMI SPOŁECZNOŚCIAMI SAMORZĄDOWYMI	65
XXI. PROGRAM WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.....	67
WYKAZ TABEL:	69
WYKAZ WYKRESÓW:	69

I. WSTĘP

Stosownie do art. 28 aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym przedstawiam Raport o stanie Gminy Rutki za 2023 rok. Dokument ten, obejmuje podsumowanie działalności z roku poprzedniego i zawiera informacje dotyczące stanu realizacji polityk, programów, strategii, uchwał przyjętych przez Radę Gminy Rutki jak również informacje o realizowanych inwestycjach, gospodarce przestrzennej, mieniu, edukacji, pomocy społecznej, działalności kulturalnej i sportowej, bezpieczeństwie a także o innych działaniach podejmowanych na rzecz naszej gminy. Informacje w nim zawarte, dotyczące sytuacji finansowej i społecznej gminy, pozwolą Mieszkańcom Gminy Rutki zwiększyć wiedzę na temat funkcjonowania naszego samorządu, a także umożliwią prowadzenia dialogu na temat przyszłości Gminy Rutki. Bowiem tylko dialog może wypracować właściwy kierunek rozwoju, aby w przyszłości Gmina Rutki była miejscem otwartym, przyjaznym dla dzieci, młodzieży, osób czynnych zawodowo i seniorów. Chcemy skupiać działania Naszego Samorządu na poprawie infrastruktury na terenie Gminy Rutki, a również na inwestycji w mieszkańca, podnoszeniu jakości życia, co jednocześnie wzmocni naszą lokalną gospodarkę, dbając o przestrzeń publiczną i środowisko, w którym żyjemy. Jest to możliwe dzięki współpracy na szczeblu rządowym i samorządowym, pracy i zaangażowaniu Radnych Rady Gminy Rutki, wszystkich pracowników Urzędu Gminy, jednostek organizacyjnych gminy, Sołtysów i Druhów z Ochotniczych Straży Pożarnych oraz wszystkich tych, których nie sposób tu wymienić, a przyczynili się i nadal pracują na rzecz rozwoju Naszej Gminy.

II. INFORMACJE OGÓLNE

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY RUTKI (W TYM DEMOGRAFIA)

Gmina Rutki położona jest w centralnej części województwa podlaskiego, w powiecie zambrowskim. Graniczy z gminami: Wizna, Zawady, Kobylin Borzymy, Kulesze Kościelne, Zambrów i Łomża. Powierzchnia gminy wynosi 200,2 km². Na koniec roku 2023 obszar gminy Rutki zamieszkiwało 5286 osób, z tego 2740 mężczyzn i 2546 kobiet. W skład gminy wchodzi 46 miejscowości, w tym 41 sołectw. Największymi skupiskami ludności jest miejscowość Rutki-Kossaki, którą zamieszkuje 1244 osoby oraz miejscowość Grądy-Woniecko licząca 692 osób. Na terenie gminy Rutki dominuje zabudowa zagrodowa, przeważa budownictwo jednorodzinne.

We wczesnym średniowieczu (X-XIII wieku) przez tereny dzisiejszej gminy przebiegał ważny szlak handlowy, łączący Mazowsze z plemionami Bałtyjskimi na północy i księstwami ruskimi na wschodzie. Po wyniszczeniu pierwotnego osadnictwa w wyniku licznych najazdów Jaćwingów, Prusów i Litwinów, ponowna kolonizacja nastąpiła w XV wieku. Na ten okres należy datować lokalizację miejscowości Rutki Kossaki. Nazwa Rutki została przeniesiona przez założycieli wsi Świętosława i Bronisza z Rutkowa, którzy w 1418 roku otrzymali nadanie 20 włok ziemi nad rzeką Kurowstokiem od księcia Janusza I. W Rutkach mieszkali Rutkowscy, drobna szlachta do XVI wieku, potem Rutki zostały wykupione przez Mężęńskich. Kolejnymi właścicielami Rutek stali się Opaccy. Stanisław Opacki był chorążym wiskim. W 1760 roku uzyskał on dla Rutek od Augusta III prawa miejskie magdeburskie. Wówczas to Rutki otrzymały od właściciela, w planie urbanistycznym układ miejski z dużym rynkiem i sześcioma wybiegającymi z niego ulicami. W tym okresie nadano także przywilej jarmarków. Rutki niedługo cieszyły się miejskimi prawami, bo już w 1810 roku je utraciły. Wcześniej, w 1807 roku znalazły się w granicach Księstwa Warszawskiego, a po 1815 roku Królestwa Polskiego. Pod koniec XIX wieku rozpoczęto parcelizację dóbr mężeńskich i następował rozwój Rutek. W okresie II wojny światowej przez tereny gminy przechodziła linia frontu wschodniego. Spacyfikowana została część wsi Rutki – Tartak Stary. Wymordowano większość mieszkańców wsi o narodowości żydowskiej. W latach 60 XX w.

nastąpił największy rozwój miejscowości, powstawały spółki gminne i SKR. Rutki są miejscowością gminną od 1925 roku.

W obrębie Gminy Rutki znajdują się tereny o wybitnych walorach turystycznych i wypoczynkowych. Dolina Narwi to doskonały rejon do uprawiania turystyki i sportów wodnych. Narew jest jednym z piękniejszych szlaków kajakowych w Polsce. Na terenie gminy został wyznaczony obszar Natura 2000 Bagno Wizna (PLB200005) obejmujący powierzchnię 8010,90 ha. W ramach tej ochrony znajduje się Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Biebrzańska” (PLB 200006) oraz Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk. Otulina Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi obejmuje częściowo Gminę Rutki. W 1967r. na terenie naszej gminy zostały utworzone 2 rezerваты przyrody: „Bagno Wizna I” chroniący fragment torfowiska niskiego w dolinie Narwi, ze stanowiskami rzadkich roślin oraz „Bagno Wizna II” powołany w celu ochrony torfowiska wysokiego ze stanowiskami rzadkich roślin. Gmina Rutki leży w sąsiedztwie cennego obiektu przyrodniczego, jakim jest unikatowy na skalę europejską Biebrzański Park Narodowy stanowi jedyny w tej części kontynentu naturalny obszar bagienny. Tak duży i unikatowy naturalny kompleks torfowisk położony nad malowniczą rzeką posiada nadzwyczajne walory krajobrazowe, inspirujące nie tylko artystów, fotografików, malarzy, ale również spragnionych wrażeń turystów. Stanowi on ostoję wielu rzadkich gatunków fauny i flory. Od wieków zamieszkują tu wydry, borsuki, lisy, jenoty, wilki, łasice, gronostaje. Bagna Biebrzańskie to przede wszystkim jednak królestwo ptaków – żyje ich tu przeszło 200 gatunków. Przez teren gminy wytyczony został szlak rowerowy łączący się ze szlakami rowerowymi w gminie Wizna, Zawady i Piątnica, zapewniając połączenie tras turystycznych z położonym w najbliższym sąsiedztwie Biebrzańskim Parkiem Narodowym i Łomżyńskimi Parkiem Krajobrazowym Doliny Narwi.

Gmina Rutki ma typowo rolniczy charakter i funkcjonuje w niej 914 gospodarstw o powierzchni co najmniej 1 ha. Większość to gospodarstwa poniżej 15 ha. Podstawą gospodarki rolnej, podobnie jak w całym regionie jest produkcja mleka, hodowla bydła i trzody.

Tabela 1: Struktura gospodarstw

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw	Procent ogólnej liczby gospodarstw
ogółem	3087	100
Poniżej 1 ha	1105	35,8
1-5 ha	914	29,61
5-10 ha	467	15,13
10-15 ha	284	9,2
15-20 ha	146	4,73
20-30 ha	109	3,53
30-50 ha	54	1,75
50-100 ha	6	0,19
100 ha i powyżej	2	0,06

Przedsiębiorcy

W 2023 r. założono 12 nowych firm głównie zajmujących się usługami dla rolnictwa, naprawą maszyn rolniczych i samochodów osobowych oraz usługami kosmetycznymi. Działalność zakończyło 7 przedsiębiorców. Były to firmy głównie budowlane.

2. SAMORZĄD GMINY

Organem Stanowiącym i kontrolnym Gminy Rutki jest Rada Gminy Rutki, w której zasiada 15 Radnych. Funkcję Przewodniczącego Rady pełnił Paweł Kowalewski, Wiceprzewodniczącym był Jarosław Godlewski, pozostali Radni kadencji 2018-2024 to:

- 1) Grzegorz Domański
- 2) Arkadiusz Dzieńszewski
- 3) Łukasz Gołaszewski
- 4) Kazimierz Gosk
- 5) Marek Kapica
- 6) Ryszard Łuba
- 7) Adam Pawlak
- 8) Leszek Sawicki
- 9) Józef Strzelecki
- 10) Grzegorz Sulewski
- 11) Łukasz Wilczewski
- 12) Zbigniew Witkowski
- 13) Janusz Wnorowski

Rada Gminy powołała następujące komisje stałe:

- 1) Komisję rewizyjną w składzie: Leszek Sawicki, Grzegorz Sulewski, Łukasz Wilczewski, Łukasz Gołaszewski, Józef Strzelecki, której zadaniem jest kontrolowanie działalności Wójta, gminnych jednostek organizacyjnych i jednostek pomocniczych;
- 2) Komisję skarg, wniosków i petycji w składzie: Grzegorz Domański, Arkadiusz Dzieńszewski, Marek Kapica, Ryszard Łuba, Kazimierz Gosk, której zadaniem jest rozpatrywanie skarg na działania Wójt i gminnych jednostek organizacyjnych, wniosków oraz petycji składanych przez obywateli, opracowywanie projektów rozstrzygnięć i ich przedkładanie Radzie gminy, wykonywanie innych zadań zleconych przez Radę Gminy;
- 3) Komisję rozwoju gminy, w składzie: Paweł Kowalewski, Jarosław Godlewski, Adam Pawlak, Zbigniew Witkowski, Janusz Wnorowski, której zadaniem jest zajmowanie stanowisk istotnych dla gminy, opracowywanie projektów rozstrzygnięć i ich przedkładanie Radzie Gminy, wykonywanie innych zadań zleconych przez Radę Gminy.

Rada Gminy Rutki obradowała na 9 sesjach i podjęła 59 uchwał. Wszystkie uchwały zostały przekazane organom nadzoru: Wojewodzie Podlaskiemu i Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Białymstoku oraz do realizacji.

Tabela 2: Wykaz uchwał Rady Gminy Rutki przyjętych w roku 2023

Numer	Data	Tytuł
262/XXXVII/23	20.02.2023	w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielenia wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023

263/XXXVII/23	20.02.2023	w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób i rodzin objętych wieloletnim programem rządowym „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023
264/XXXVII/23	20.02.2023	w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Rutki na lata 2023-2026
265/XXXVII/23	20.02.2023	w sprawie przyjęcia do Programu ostonowego "Korpus Wsparcia Seniorów" na 2023 r.
266/XXXVII/23	20.02.2023	w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości
267/XXXVII/23	20.02.2023	w sprawie planu pracy Rady Gminy Rutki na 2023 rok
268/XXXVII/23	20.02.2023	w sprawie przyjęcia planów pracy stałych Komisji Rady Gminy Rutki
269/XXXVII/23	20.02.2023	w sprawie określenia stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu będącej podstawą do ustalenia zwrotu rodzicom kosztu przewozu dzieci, młodzieży i uczniów do placówek oświatowych
270/XXXVIII/23	24.02.2023	w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej w Kołomyi z oddziałem przedszkolnym
271/XXXVIII/23	24.02.2023	w sprawie zmian w budżecie Gminy Rutki na 2023 rok
272/XXXVIII/23	24.02.2023	w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rutki na lata 2023-2026 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2023-2033
272/XXXIX/23	12.05.2023	w sprawie zmian w budżecie Gminy Rutki na 2023 rok
273/XXXIX/23	12.05.2023	w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rutki na lata 2023-2026 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2023-2033
274/XXXIX/23	12.05.2023	w sprawie udzielenia pomocy finansowej Związkowi Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego z przeznaczeniem na zakup autobusu
275/XXXIX/23	12.05.2023	w sprawie utworzenia linii autobusowej i wyrażenia zgody na zawarcie umowy z operatorem na świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej na terenie Gminy Rutki

276/XXXIX/23	12.05.2023	zmieniająca uchwałę w sprawie opłaty targowej
277/XXXIX/23	12.05.2023	w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami gminy Rutki
278/XXXIX/23	12.05.2023	w sprawie wyboru przedstawiciela Gminy Rutki do Zgromadzenia Związku Powiatowo-Gminnego „Łomżyńskie Forum Samorządowe”.
279/XXXIX/23	12.05.2023	w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Rutki w 2023 roku.
280/XXXIX/23	12.05.2023	w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Rutki
281/XXXIX/23	12.05.2023	w sprawie zmiany uchwały w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielenia wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023
282/XXXIX/23	12.05.2023	w sprawie zmiany uchwały w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Rutki na lata 2023-2026
283/XXXIX/23	12.05.2023	w sprawie zmiany uchwały w sprawie do przyjęcia Programu osłonowego "Korpus Wsparcia Seniorów" na 2023 r.
284/XXXIX/23	12.05.2023	w sprawie przyjęcia stanowiska w przedmiocie konieczności zmiany organizacji ruchu na drodze ekspresowej S8, Trasa im. Bohaterów Bitwy Warszawskiej 1920 r., na terenie Gminy Rutki poprzez umożliwienie jej połączenia z drogami powiatowymi nr 2051 B oraz nr 2006 B
285/XL/23	26.06.2023	w sprawie zmian w budżecie Gminy Rutki na 2023 rok.
286/XL/23	26.06.2023	w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rutki na lata 2022-2025 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2022-2033
287/XL/23	26.06.2023	w sprawie udzielenia wotum zaufania Wójtowi Gminy Rutki
288/XL/23	26.06.2023	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Rutki za 2022 r.
289/XL/23	26.06.2023	w sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Rutki za 2022 rok

290/XL/23	26.06.2023	w sprawie wymagań jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych, na terenie Gminy Rutki
291/XL/23	26.06.2023	w sprawie zmiany uchwały w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Rutki w 2023 roku
292/XL/23	26.06.2023	w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego
293/XLI/23	1.09.2023	w sprawie zmian w budżecie Gminy Rutki na 2023 rok
294/XLII/23	27.09.2023	w sprawie zmian w budżecie Gminy Rutki na 2023 rok
295/XLII/23	27.09.2023	WPF
296/XLII/23	27.09.2023	zmieniająca uchwałę w sprawie wymagań jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych, na terenie Gminy Rutki
297/XLII/23	27.09.2023	w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego
298/XLIII/23	30.10.2023	w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Wójta Gminy Rutki
299/XLIII/23	30.10.2023	w sprawie zmiany uchwały w sprawie emisji obligacji oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu
300/XLIII/23	30.10.2023	w sprawie zmian w budżecie Gminy Rutki na 2023 rok
301/XLIII/23	30.10.2023	WPF
302/XLIII/23	30.10.2023	w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na terenie Gminy Rutki
303/XLIII/23	30.10.2023	w sprawie uchwalenia rocznego programu współpracy Gminy Rutki z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2024

304/XLIII/23	30.10.2023	w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości na rok 2024
305/XLIII/23	30.10.2023	w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych na rok 2024
306/XLIV/23	15.12.2023	w sprawie zmian w budżecie Gminy Rutki na 2023 rok
307/XLIV/23	15.12.2023	w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rutki na lata 2023-2026 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2023 – 2033
308/XLIV/23	15.12.2023	w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Rutki na lata 2024-2027 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2024-2033
309/XLIV/23	15.12.2023	w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Rutki na 2024 rok
310/XLIV/23	15.12.2023	w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rutki
311/XLIV/23	15.12.2023	w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu dla strażaków ratowników ochotniczej straży pożarnej mającej siedzibę na terenie gminy Rutki
312/XLIV/23	15.12.2023	w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi w roku 2023 z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
313/XLV/23	29.12.2023	w sprawie zmian w budżecie Gminy Rutki na 2023 rok
314/XLV/23	29.12.2023	w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rutki na lata 2023-2026 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2023-2033
315/XLV/23	29.12.2023	w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków na pomoc rzeczową w postaci węgla dla osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w roku 2023
316/XLV/23	29.12.2023	w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej przez osoby objęte wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028
317/XLV/23	29.12.2023	w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc Gminy Rutki w zakresie dożywiania” na lata 2024 – 2028
318/XLV/23	29.12.2023	w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób i rodzin objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028

319/XLV/23	29.12.2023	zmieniająca uchwałę w sprawie regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez Gminę Rutki
-------------------	------------	--

Największa liczba uchwał podjętych w roku 2023 dotyczyła sfery budżetowej, tym m. in. zmian w budżecie Gminy Rutki, emisji obligacji, zmian wieloletniej prognozy finansowej, udzielonych dotacji, pomocy finansowej, udzielenia wotum zaufania dla Wójta, zatwierdzenia sprawozdania finansowego, udzielenia absolutorium Wójtowi z tytułu wykonania budżetu za 2022 rok, uchwaleni budżetu na rok 2023 i wieloletniej prognozy finansowej na kolejne lata, zgody na zbycie nieruchomości.

W zakresie pomocy społecznej przyjęto Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Rutki na lata 2023-2026, ustanowiono wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania „Pomoc Gminy Rutki w zakresie dożywiania” na lata 2024 – 2028 oraz program osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc Gminy Rutki w zakresie dożywiania” na lata 2024 – 2028 i program osłonowy „Korpus Wsparcia Seniora”.

W zakresie spraw oświatowych uchwały dotyczyły zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej w Kołomyi z oddziałem przedszkolnym, zmian w regulaminie wynagradzania nauczycieli i stawki zwrotu rodzicom kosztów przewozu dzieci, młodzieży i uczniów do placówek oświatowych.

Zmieniono również Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rutki.

Rada Gminy Rutki rozpatrzyła również w roku 2023 skargę na działalność Wójta Gminy Rutki odrzucając ją w całości.

Organem wykonawczym Gminy Rutki jest Wójt. Urząd Wójta Gminy Rutki od 2018 roku piastuje Dariusz Sławomir Modzelewski. Wójt jest również Kierownikiem Urzędu Gminy Rutki. Kieruje pracą Urzędu przy pomocy Zastępcy Wójta, Sekretarza Gminy oraz Skarbnika Gminy. Wójt wykonuje uprawnienia zwierzchnika służbowego w stosunku do pracowników Urzędu oraz kierowników gminnych jednostek organizacyjnych. Do zadań Wójta należy w szczególności:

- 1) kierowanie bieżącymi sprawami Gminy i reprezentowanie Gminy na zewnątrz,
- 2) przygotowywanie projektu budżetu Gminy.

W Urzędzie Gminy Rutki

- funkcję Zastępcy Wójta sprawuje Paweł Dębnicki,
- funkcję Sekretarza Gminy Agnieszka Bazydło,
- funkcję Skarbnika Gminy Barbara Supińska.

3. JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE GMINY RUTKI

- 1) Szkoła Podstawowa w Rutkach im. 2 Pułku Ułanów Grochowskich, której Dyrektorem jest Anna Wądołowska, Wicedyrektorem Dorota Kos,
- 2) Szkoła Podstawowa im kpt. Władysława Raginisa w Grądach-Woniecko, której Dyrektorem jest Dorota Pieńkos,
- 3) Szkoła Podstawowa w Kołomyi, której Dyrektorem jest Krzysztof Gniazdowski,
- 4) Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach, którego Kierownikiem jest Anna Trypuć,
- 5) Centrum Usług Wspólnych w Rutkach, którego Kierownikiem jest Ewa Chojnowska.

4. INNE JEDNOSTKI

- 1) Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka w Rutkach-Kossakach, którego Dyrektorem jest Justyna Gołaszewska.

5. SPÓŁKI GMINNE

Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Rutkach-Kossakach został utworzony uchwałą nr 62/VIII/19 z dnia 12 września 2019 r. Zgodnie z w/w uchwałą oraz na podstawie aktu założycielskiego ZGK Sp. z o.o. działa od 1 stycznia 2020 r. Gmina Rutki ustanowiła i pokryła kapitał zakładowy spółki w 100 %, co czyni Gminę Rutki jej **jedynym właścicielem**.

Przedmiotem działalności Spółki jest wykonywanie zadań własnych Gminy Rutki mających charakter użyteczności publicznej w zakresie:

- utrzymanie gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- wodociągów i zaopatrzenia w wodę,
- kanalizacji, wywozu, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych,
- utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych,
- wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, w tym segregacji odpadów, edukacji ekologicznej,
- lokalnego transportu zbiorowego,
- zieleni gminnej i zadrzewień,
- utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych.

W roku 2023 kapitał podstawowy Spółki wynosił **1 270 000,00 zł.** a zysk netto Spółki wyniósł **53 584,53 zł.**

Funkcję Prezesa Zarządu Spółki sprawuje Grzegorz Gołaszewski.

6. DEMOGRAFIA

Stan ludności gminy Rutki na 31.12.2023 r. (wg. poszczególnych miejscowości)

Tabela 3: Stan ludności Gminy Rutki na 31.12.2023 r. (wg. poszczególnych miejscowości)

Lp.	Nazwa miejscowości	Ilość mieszkańców	Różnica z rokiem 2022
1.	Czochanie-Góra	67	0
2.	Dębniki	165	-2
3.	Dobrochy	38	-1
4.	Duchny-Wieluny	58	-1
5.	Górskie Ponikły-Stok	135	-4
6.	Grądy-Woniecko	692	-36
7.	Gronostaje-Puszcza	66	0

8.	Jawory-Klepacze	105	-3
9.	Jaworki	0	0
10.	Kalinówka-Basie	112	+2
11.	Kalinówka-Bystry	60	-3
12.	Kalinówka-Wielobory	13	-1
13.	Kałużczyn-Walochy	75	+1
14.	Kołomyja	129	+2
15.	Kołomyjka	96	-5
16.	Konopki Leśne	0	0
17.	Kossaki Nadbielne	95	-1
18.	Kossaki-Falki	60	+1
19.	Kossaki-Ostatki	37	+1
20.	Mężenin	304	+1
21.	Mieczki	45	-2
22.	Modzele-Górki	63	0
23.	Nowe Zalesie	44	0
24.	Nowe Zambrzyce	30	+1
25.	Olszewo-Przyborowo	30	0
26.	Ożarki-Olszanka	238	+4
27.	Ożary Wielkie	149	0
28.	Pęsy-Lipno	33	+2
29.	Pruski Wielkie	138	-1
30.	Rutki-Jatki	21	0

31.	Rutki-Kossaki	1244	-18
32.	Rutki-Nowiny	42	0
33.	Rutki-Tartak Nowy	23	-1
34.	Stare Zalesie	63	0
35.	Stare Zambrzyce	56	+2
36.	Szlaszy-Lipno	118	-8
37.	Szlaszy-Łopienite	46	-2
38.	Szlaszy-Mieszki	54	0
39.	Śliwowo-Łopienite	121	-1
40.	Świątki-Wiercice	38	-2
41.	Walochy-Mońki	43	+3
42.	Wybrany	68	-2
43.	Zambrzyce-Jankowo	25	0
44.	Zambrzyce-Kapusty	106	+1
45.	Zambrzyce-Króle	79	0
46.	Zambrzyce-Plewki	62	+2
X	Razem	5286	

Porównując stan liczby mieszkańców naszej gminy na 31 grudnia 2023 r. do tego samego okresu sprawozdawczego roku 2022 r. należy stwierdzić, liczba mieszkańców Gminy Rutki zmniejszyła się o 71 osób, czyli o 30 osób mniej niż w roku poprzedzającym.

Jako przyczynę zmniejszenia się stanu ludności gminy Rutki, podobnie jak w latach ubiegłych, należy wskazać głównie:

- migrację młodzieży do większych miast celem pobierania nauki w szkołach ponadpodstawowych i wyższych, co skutkuje tym, że po zakończeniu edukacji, osoby te podejmują pracę i osiedlają się poza terenem naszej gminy,
- zgony,
- spadek liczby urodzeń,
- podejmowanie decyzji, zwłaszcza przez osoby starsze o zamieszkaniu w innym mieście/gminie, z łatwiejszym dostępem do służby zdrowia, często w pobliżu dorosłych dzieci.

W roku 2023 zgłosiło swoje wymeldowanie z pobytu stałego poza teren naszej gminy 75 osób, natomiast ilość zgłoszeń zameldowania stałego w naszej gminie wyniosła tylko 41 osób.

Liczba zgonów mieszkańców Gminy Rutki w 2023 roku była większa od liczby urodzeń o 15, wyniosła bowiem 65 osób (więcej o 2 w porównaniu z rokiem 2022), natomiast urodzeń odnotowano tylko 50 (więcej o 2 w porównaniu z rokiem 2022).

Stan ludności gminy Rutki na dzień 31 grudnia 2023 r. w podziale na poszczególne kategorie wiekowe i płeć, przedstawiał się następująco:

Tabela 4: Stan ludności Gminy Rutki na dzień 31 grudnia 2023 r.

Przedział wiekowy	Mężczyźni	Kobiety
0 - 6 lat	187	168
7 - 18 lat	357	336
19-65 lat Wiek produkcyjny	1810	X
19-60 lat Wiek produkcyjny	x	1392
>60 lat	x	650
>65 lat	386	x
Ogółem	2740	2546

Z analizy powyższej tabeli wynika, że wśród ludności Gminy Rutki przeważała grupa w wieku produkcyjnym licząca 3202 osób, w której więcej było mężczyzn niż kobiet. Najmniejszą zaś grupę wiekową, stanowiły osoby w wieku poprodukcyjnym tj. 1036 osób.

Niepokój budzi fakt, iż stosunkowo mała jest ilość osób w wieku przedprodukcyjnym licząca tylko 1048 osób, w porównaniu do grupy naszej społeczności w wieku produkcyjnym tj. 3257 osób. Zatem przypadki opuszczenia miejsca zamieszkania przez młodzież i osoby starsze mogą stawać się coraz częstsze.

Zjawiska te, jeżeli będą powtarzać się w kolejnych latach, to mogą wpływać negatywnie na rozwój Gminy Rutki.

7. MIGRACJA

W związku z wybuchem wojny na Ukrainie na terenie Gminy Rutki czasowo osiedlała się fala imigrantów z obszarów objętych wojną. W roku 2023 znacząca większość z nich opuściła miejsca indywidualnego zakwaterowania oraz wszystkie miejsca zbiorowego zakwaterowania na terenie Gminy Rutki.

Ewidencja ludności Urzędu Gminy Rutki zarejestrowała w roku 2023 pobyt 8 obcokrajowców.

III. STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUTKI NA LATA 2021-2030

W roku 2023 obowiązywała przyjęta w roku 2022 uchwałą nr 240/XXXII/22 Rady Gminy Rutki z dnia 26 czerwca 2022 r. przyjęto dokument „Strategia Rozwoju Gminy Rutki na lata 2021-2030”.

„Strategia Rozwoju Gminy Rutki na lata 2021-2030” (dalej: Strategia) stanowi perspektywiczny plan, na podstawie którego Gmina będzie funkcjonować, a w szczególności rozwijać się. Dokument określa wizję rozwoju i cele długookresowe oraz plan działań i metody, które posłużą do ich realizacji. Stanowi podstawę do ciągłego wzmacniania rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego Gminy. Dokument ten wskazuje kierunki polityki rozwojowej Gminy i jednocześnie umożliwia pozyskanie środków zewnętrznych.

Strategia rozwoju gminy jest najważniejszym dokumentem programowym w gminie. Ma charakter nadrzędny względem dokumentów o znaczeniu planistycznym. Wyznacza istotne ramy, myśląc o trwałym rozwoju. Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Rutki na lata 2021-2030 rozpoczęła się z chwilą podjęcia przez Radę Gminy Rutki uchwały o jej przyjęciu. Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi Gminy Rutki. W ten sposób utworzono prawne ramy wdrażania strategii. Strategia nie jest dokumentem zamkniętym, zakłada się możliwość jej aktualizacji, czyli wprowadzania zmian, uzupełnień i pomysłów uzasadnionych potrzebami społeczności lokalnej, a wynikających z pojawiania się wcześniej niezidentyfikowanych szans. Właścicielem strategii jest cała społeczność tworząca Gminę, która za sprawą uchwalonej strategii zobowiązuje poszczególne instytucje, organy lub osoby do realizacji konkretnych zadań i celów. Sukces wdrażania strategii rozwoju zależy w największym stopniu od poziomu identyfikacji lokalnych interesariuszy z zapisami dokumentu, który wyznacza plan działania w kierunku podnoszenia konkurencyjności gminy na najbliższe lata. Można zatem przyjąć, że dokument ten jest pewnego rodzaju zaproszeniem do współpracy, połączenia wspólnych sił na rzecz podnoszenia konkurencyjności i rozwoju lokalnego. Warto przypomnieć wyznaczoną wizję i misję Gminy Rutki: Misja stanowi określenie wartości, którymi kieruje się społeczność Gminy oraz ukazanie głównego kierunku rozwoju. Wskazuje na potencjał jednostki, a także uzasadnia przyjęcie określonych celów.

Misja Gminy Rutki brzmi następująco:

Gmina Rutki to nieustannie rozwijająca się wspólnota samorządowa zapewniająca odpowiednie warunki życia, otwarta na nowych mieszkańców, inwestorów i turystów i dbająca o środowisko naturalne.

Gmina Rutki, chcąc podnieść poziom swojej atrakcyjności dla mieszkańców, inwestorów oraz turystów, musi podjąć działania ukierunkowane na wszystkie sfery: społeczną, gospodarczą i przestrzenną, ze szczególnym uwzględnieniem zasobów środowiska naturalnego.

Wizja natomiast określa pożądaną stan Gminy, do którego powinny dążyć władze samorządowe dzięki realizacji Strategii. Wskazuje także które mocne strony jednostki należy wzmocnić, które problemy rozwiązać oraz które szanse wykorzystać.

Wizja Gminy Rutki brzmi zatem:

Gmina Rutki to miejsce przyjazne społeczności lokalnej i środowisku przyrodniczemu, wspierające aktywność mieszkańców, otwarte na inwestorów i ukierunkowane na rozwój w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Gmina Rutki, dzięki inwestycjom podejmowanym w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju, która zakłada równoległy rozwój gospodarki, społeczeństwa i środowiska, ma szansę stać się miejscem przyciągającym nowych mieszkańców, przedsiębiorców czy turystów.

Realizacja inwestycji w Gminie Rutki w roku 2023 była możliwa głównie dzięki pozyskaniu funduszy zewnętrznych.

1. Budowa stacji uzdatniania wody i studni głębinowej w miejscowości Szlasy-Lipno; budowa sieci wodociągowej pomiędzy miejscowościami Kalinówka-Basie - Ożarki-Olszanka, Śliwowo-Łopienite - Duchny-Wieluny i Czochanie-Góra - Zambrzyce-Plewki oraz przebudowa przepompowni ścieków w miejscowości Rutki-Kossaki, dotyczyło dostawy oraz montażu złącza kablowego układu pomiarowego na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Szlasach-Lipno;
2. Budowa ciągu pieszego-jezdnego na działkach 138 i 139 w miejscowości Rutki-Kossaki od drogi wojewódzkiej nr 679 w kierunku zbiornika wodnego, wykonano nawierzchnię z kostki brukowej na podbudowie z kruszywa o szerokości 5m. jezdnia ma szerokość 5 m i długość 0,0932 km z poszerzeniem do 15m na placu manewrowym oraz pochylenie poprzeczne jednostronne 2% i 1% na placu manewrowym, zjazdy z kostki brukowej;
3. Przebudowa i remont dróg gminnych nr 106141B, 106142B, 106143B, przebudowano i wyremontowano istniejącą nawierzchnię gruntową na nawierzchnię asfaltową o długość 3,46 km i szerokości 5m. Ze względu na zmienną szerokość istniejącej jezdni nowa nawierzchnia została dostosowana do jednakowej szerokości 5 m, poprzez wykonanie konstrukcji poszerzeń o zmiennej szerokości w zależności od miejsca, nawierzchnia posiada dwustronny - daszkowy oraz jednostronny spadek, wykonano zjazdy na przyległe posesje o nawierzchni asfaltowej ograniczone krawężnikiem oporowym od strony posesji, zrobiono również obustronne pobocza o szerokości 0,75 m i spadkiem 6% na zewnątrz drogi z kruszywa łamanego – inwestycja dofinansowana z Programu Rządowy Fundusz „Polski Ład”;
4. Przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Dębniki, przebudowana droga składa się z dwóch odcinków o nawierzchni asfaltowej: droga główna o długości 463m i szerokości 5m oraz sięgacz o długości 143m i szerokości 4.5m, obydwie drogi łączą się z drogą powiatową w postaci skrzyżowania z wyspą dzielącą. Nawierzchnie posiadają jednostronny spadek na wysokości zbiornika wodnego oraz daszkowy na pozostałej części, długość przebudowywanej drogi: 0,706 km - inwestycja dofinansowana z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg;
5. Rozbudowa drogi gminnej nr 106166B Zambrzyce-Króle - Zambrzyce-Plewki, etap I i etap II;
6. Modernizacja dróg w obrębie miejscowości: Kołomyja, Kossaki Nadbielne, Mieczki, Pruszek Wielkie, Wybrany, opracowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zadania;
7. Rozbudowa wraz z przebudową drogi gminnej nr 106146B - Droga wojewódzka nr 679 - Kossaki Ostatki - Kossaki Nadbielne na odcinku 2432 m, – inwestycja z dofinansowaniem z Rządowego Funduszu „Polski Ład”;
8. Remont-modernizacja drogi gminnej wewnętrznej na działkach nr 1054 w obrębie 0026 Ożarki Olszanka oraz nr 2078 i 1203/1 w obrębie 0027 Ożary Wielkie w gminie Rutki, etap III, na odc. Od km 2+598 do km 3+436,75 – inwestycja dofinansowana przez Województwo Podlaskie, Wykonano nawierzchnię żwirową o szerokości korony drogi 6,00 m, z kruszywa naturalnego o uziarnieniu 0/31,5, na odcinku o długości 838,75 m oraz skarpy o nachyleniu 1:1,5;
9. Rozwój e-usług w gminach Związku Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego, Platforma e-Podatki: <https://podatki.rutki.ipodlaskie.pl/>, w ramach tej platformy można złożyć deklaracje na podatek, deklaracje o gruntach, deklaracja gospodarki odpadami, Portal e-usług GIS: <https://giseuslugi.rutki.ipodlaskie.pl>, ramach tej platformy będzie można złożyć wniosek: o wypis z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, o wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, o uproszczony wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, o wypis ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, o wyrys ze studium uwarunkowań

i kierunków zagospodarowania przestrzennego, Portal Gminny komunikacji z Mieszkańcami: <https://komunikacja.rutki.ipodlaskie.pl>, po zarejestrowaniu będzie można dodawać zgłoszenia, pytania, sprawdzić harmonogram wywozu odpadów komunalnych i odczytać komunikaty dotyczące np. awarii, informacji urzędowych, wydarzeń kulturalnych itp. - inwestycja z dofinansowaniem środków Unii Europejskiej w ramach Projektu pod nr WND-RPPD.08.01.00-20-0068/20 pn. „Rozwój e-usług w gminach Związku Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego” realizowany na podstawie Umowy o dofinansowanie nr UDA-RPPD.08.01.00-20-0068/20-00 zawartej w dniu 15.11.2021 r. jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi Priorytetowej VIII. Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej Działania 8.1. Rozwój usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020;

10. Cyfrowa Gmina, ujednolicenie posiadanego sprzętu komputerowego połączonego z wymianą najstarszych komputerów, zapewnienie większego bezpieczeństwa serwerowni poprzez wymianę sprzętu komputerowego, przeprojektowanie systemów teleinformatycznych i przygotowanie do wdrożenia EZD.– inwestycja zrealizowana z dofinansowaniem środków z Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014 – 2020, działanie REACT-EU;
11. Przebudowa budynku Urzędu Gminy Rutki – wykonanie projektu;
12. Budowa kompleksu boisk sportowych oraz zagospodarowanie terenu przy Szkole Podstawowej w Grądach-Woniecko, wykonano boisko do piłki nożnej z nawierzchnią ze sztucznej trawy wraz z wyposażeniem, bieżnię lekkoatletyczną, skocznnię do skoku w dal, boisko wielofunkcyjne do siatkówki, koszykówki i kort tenisowy o nawierzchni poliuretanowej, trybuny sportowe 2-rzędowe systemowe, elementy małej architektury: ławki, kosze na śmieci, ogrodzenia terenu, utwardzenie terenu: ciągi pieszo-jezdne i ciągi piesze, a także wykonano nowe nasadzenia zieleni ozdobnej: byliny – inwestycja dofinansowana z Rządowego Funduszu „Polski Ład”;
13. Przebudowa obiektów sportowych przy Szkole Podstawowej w Rutkach-Kossakach, w dniu 28.12.2023 r. podpisano umowę o świadczenie usług wielobranżowego nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania inwestycyjnego – inwestycja realizowana z dofinansowaniem ze środków Programu Rządowego Fundusz „Polski Ład” ;
14. Budowa placu zabaw przy Szkole Podstawowej w Rutkach-Kossakach, dostarczono i zamontowano 6 urządzeń zabawowych: linarium, tor przeszkód (piaskownica, tunel i 2 zjeżdżalnie), karuzelę, zjeżdżalnię, bujak sprężynowiec, huśtawkę podwójną, 3 ławki, 2 kosze na śmieci i regulamin, utwardzono dojście z kostki brukowej i obrzeży prefabrykowanych, wykonano ogrodzenie oraz bezpieczną nawierzchnię syntetyczną amortyzującą upadek – zrealizowano z dofinansowaniem ze środków Unii Europejskiej;
15. Utwardzenie placu na działce nr 652/3 obręb Rutki-Kossaki (teren Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych), powierzchnia utwardzona 936 m², z płyt betonowych, z betonu klasy C25/30 o wymiarach 300x150x0,15;
16. Budowa oświetlenia hybrydowego w miejscowości Zambrzyce-Króle, Ożarki-Olszanka i Dębniaki, Gmina Rutki - zrealizowano z dofinansowaniem ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej VIII. Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej, Działania 8.6 Inwestycje na rzecz rozwoju lokalnego;
17. Zakup i montaż klimatyzacji w świetlicy wiejskiej w Rutkach-Kossakach – dofinansowane przez Województwo Podlaskie „Kreatywna Wieś”.

Wykres 1: Podział inwestycji na działy budżetowe z podziałem na lata

Fundusz sołecki w gminie Rutki

Fundusz sołecki jest formą budżetu partycypacyjnego.

Fundusz sołecki to środki finansowe wyodrębnione w budżecie gminy, które są zagwarantowane dla sołectw na wykonanie przedsięwzięć służących poprawie warunków ich życia. To zebranie wiejskie – czyli mieszkańcy danego sołectwa podejmują decyzje na co mają zostać wykorzystane ww. środki finansowe. Dlatego też, to samym mieszkańcom zależy na tym, aby środki były wydawane w sposób prawidłowy i efektywny.

Ustawą o funduszu sołeckim wprowadzono zestandaryzowany system wsparcia inicjatyw lokalnych, który umożliwia realizację ważnych społecznie przedsięwzięć na terenie sołectwa. Dzięki ustawie o funduszu sołeckim nastąpił znaczny wzrost aktywności społecznej i inicjatyw obywatelskich na terenach wiejskich.

Tabela 5: Zadania zrealizowane z Funduszu Sołeckiego

Lp.	Nazwa sołectwa	Przeznaczenie
1.	Duchny-Wieluny	Dostawa, montaż i uruchomienie monitoringu wizyjnego
2.	Górskie Ponikły-Stok	Budowa placu zabaw
3.	Grądy-Woniecko	Wykonanie projektu drogi gminnej w miejscowości Grądy-Woniecko Zakup samochodu strażackiego dla OSP w Grądach-Woniecko

4.	Kałęczyn-Walochy	Ogrodzenie działki, na której znajduje się plac zabaw
5.	Kossaki-Falki	Dostawa, montaż i uruchomienie monitoringu wizyjnego
6.	Mężenin	Montaż klimatyzacji w budynku Świetlicy Wiejskiej
7.	Nowe Zambrzyce	Ogrodzenie placu zabaw
8.	Ożarki-Olszanka	Zakup kosiarki – traktor ogrodowy
9.	Pruski Wielkie	Zakup kosiarki-traktor ogrodowy
10.	Rutki-Kossaki	Projekt zagospodarowania terenu rekreacyjnego na działce nr 138 przy ul. Zawadzkiej
11.	Stare Zalesie	Zamontowanie kamer do monitoringu miejscowości
12.	Szlasz-Lipno	Rozbudowa oświetlenia ulicznego
13.	Zambrzyce-Króle	Zagospodarowanie terenu wokół Świetlicy wiejskiej

IV. INFORMACJE FINANSOWE

1. STAN FINANSÓW GMINY RUTKI NA DZIEŃ 31.12.2022 R.

Dochody

1) Dochody ogółem wykonane w 2023 r.: **39 744 823,40 zł**

+1,95%

do roku 2022

2) Dochody ogółem na mieszkańca wykonane w 2023 r.: 7 518,88 zł

+4,17%

do roku 2022

3) Dochody bieżące na mieszkańca: **5 367,30 zł**

Wartość wskazuje na poziom transferów bieżących do budżetu.

4) Dochody majątkowe na mieszkańca: **2 151,59 zł**

Wartość wskazuje na skuteczność działań w zakresie pozyskiwania dodatkowych środków na inwestycje.

5) Dochody własne na mieszkańca: **1 799,05 zł**

Wartość wskazuje na poziom samodzielności finansowej jednostki i poziom elastyczności budżetu.

6) Dochody unijne na mieszkańca: **597,21 zł**

Wartość wskazuje na aktywność jednostki w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych.

Najważniejszym źródłem dochodów Gminy Rutki w 2023 roku były subwencje ogólne z budżetu państwa. Wpływy w kwocie 9 906 074,00 zł stanowiły 24,92% wszystkich dochodów Gminy. Pięć najistotniejszych pozycji po stronie dochodowej budżetu Gminy składa się łącznie na 68,89% wszystkich wpływów. Najważniejszym źródłem dochodów własnych Gminy Rutki w 2023 roku były wpływy z podatku od nieruchomości, które wyniosły 2 114 187,88 zł i generowały 5,32% wpływów do budżetu. Istotnymi źródłami dochodów własnych gminy były również wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych, wpływy z podatku rolnego oraz wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw, wykonane odpowiednio w wysokości 1 993 556,00 zł, 1 090 701,66 zł i 1 023 772,94 zł.

Wykres 2: 10 głównych źródeł dochodów Gminy Rutki w 2023 roku

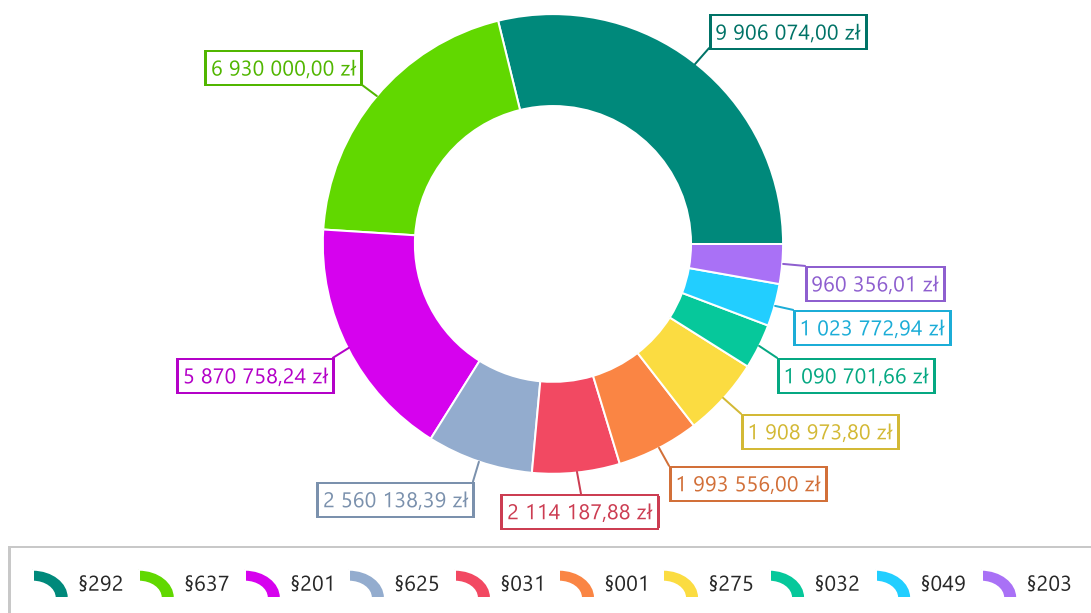

Tabela 6: Dochody Gminy Rutki w 2023 roku

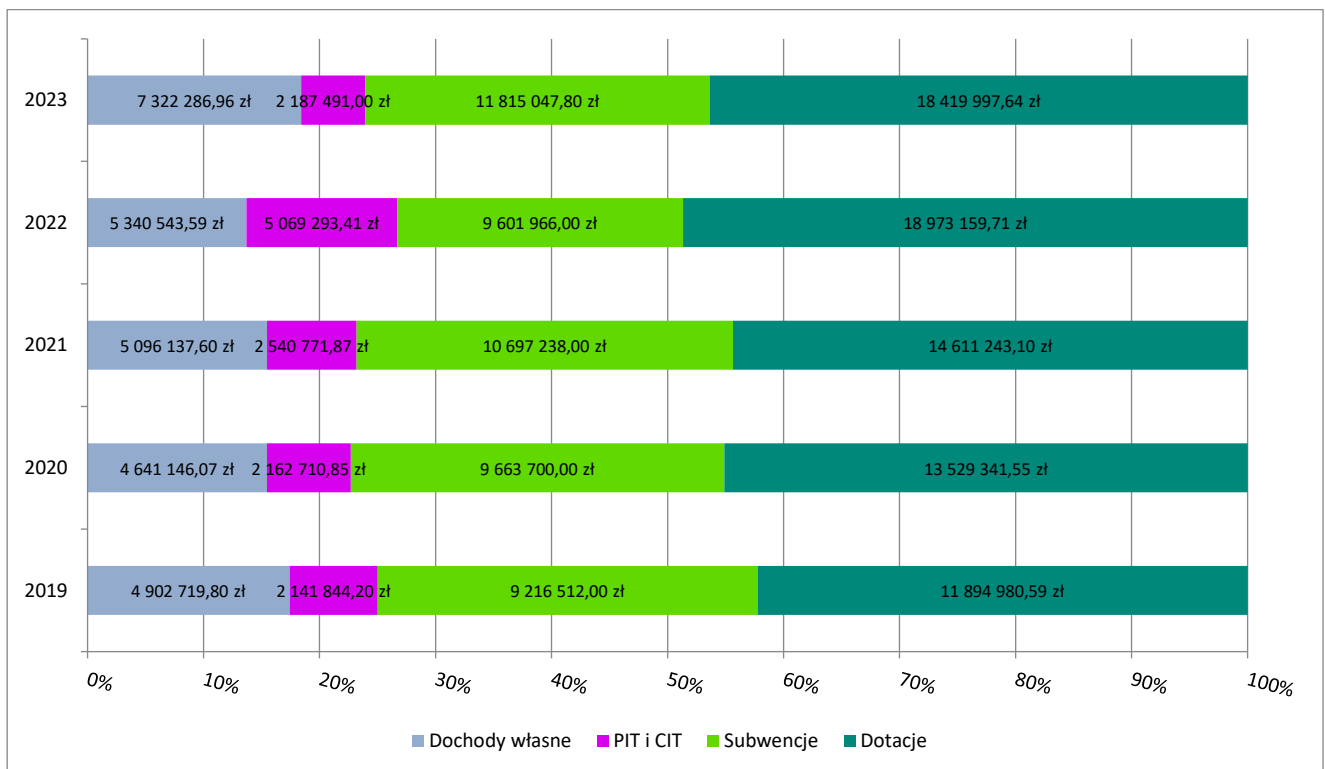
Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
292	Subwencje ogólne z budżetu państwa	9 906 074,00
637	Środki otrzymane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych	6 930 000,00
201	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	5 870 758,24
625	Dotacja celowa w ramach programów finansowych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności	2 560 138,39

	w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	
031	Wpływy z podatku od nieruchomości	2 114 187,88
001	Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	1 993 556,00
275	Środki na uzupełnienie dochodów gmin	1 908 973,80
032	Wpływy z podatku rolnego	1 090 701,66
049	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	1 023 772,94
203	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	960 356,01
629	Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł	865 000,00
077	Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	778 050,00
205	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	596 710,93
083	Wpływy z usług	515 666,63
050	Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych	297 766,93
210	Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy	292 591,27
033	Wpływy z podatku leśnego	241 185,75
084	Wpływy ze sprzedaży wyrobów	232 800,00
002	Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych	193 935,00
663	Dotacja celowa otrzymana z samorządu województwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	191 074,35
034	Wpływy z podatku od środków transportowych	178 180,02
036	Wpływy z podatku od spadków i darowizn	160 898,70
097	Wpływy z różnych dochodów	117 786,11
067	Wpływy z opłat za korzystanie z wyżywienia w jednostkach realizujących zadania z zakresu wychowania przedszkolnego	105 901,00
092	Wpływy z pozostałych odsetek	91 740,84
094	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	78 562,53
048	Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	74 348,77

075	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	60 307,75
046	Wpływy z opłaty eksploatacyjnej	48 040,60
246	Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na realizację zadań bieżących jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	36 088,28
633	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	33 141,19
218	Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19	30 600,00
027	Wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym	23 465,68
041	Wpływy z opłaty skarbowej	20 803,00
271	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących	19 311,00
091	Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	18 676,62
069	Wpływy z różnych opłat	17 579,11
630	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	13 000,00
269	Środki z Funduszu Pracy otrzymane na realizację zadań wynikających z odrębnych ustaw	11 227,98
236	Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	8 963,94
066	Wpływy z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego	8 947,00
202	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	8 000,00
064	Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	4 435,60
055	Wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości	2 490,04
087	Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	2 460,00
206	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-	2 000,00

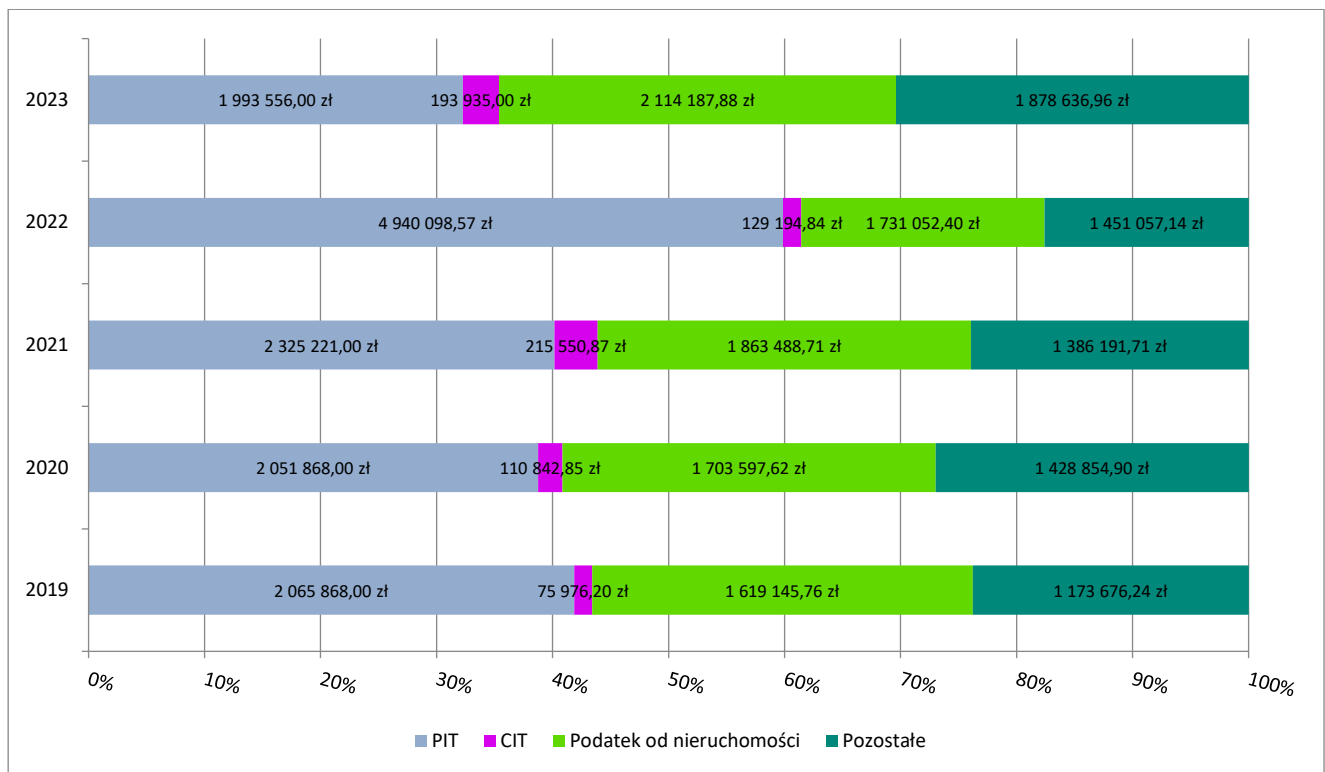
	gminnym), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci	
035	Wpływy z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej	1 959,00
043	Wpływy z opłaty targowej	1 500,00
095	Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	629,76
076	Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	426,10
061	Wpływy z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów	53,00
088	Wpływy z opłaty prolongacyjnej	0,00
	Razem	39 744 823,40

Wykres 3: Dochody Gminy Rutki wg kategorii w 2023 roku w porównaniu do lat 2019-2022.

*z uwagi na pośredni charakter w ramach zestawienia z dochodów własnych wydzielono PIT i CIT

Wykres 4: Dochody podatkowe Gminy Rutki wg kategorii w 2023 roku w porównaniu do lat 2019-2022

Łączny koszt skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w 2023 roku: 1 167 533,46 zł.

Łączny koszt udzielenia ulg i zwolnień podatkowych w 2023 roku: 437 302,03 zł.

7) Udział dotacji inwestycyjnych w dochodach ogółem: 26,65%

+ 14,89 pp.

do roku 2022

W strukturze dochodów budżetowych Gminy Rutki w 2023 roku znalazły się dotacje inwestycyjne. Wartość wykonanych dotacji w 2023 roku wyniosła 10 592 353,93 zł, z czego 2 560 138,39 zł było środkami pochodzącymi z budżetu środków europejskich.

Wydatki

1) Wydatki ogółem wykonane w 2023 r.: **43 954 269,21 zł**

+10,55%

do roku 2022

2) Wydatki ogółem na mieszkańca wykonane w 2023 r.: 8 315,22 zł

+12,96%

do roku 2022

3) Wydatki bieżące na mieszkańca: **5 080,39 zł**

Wartość wskazuje na poziom środków, jaki przeznaczano na realizację zadań bieżących jednostki.

4) Wydatki majątkowe na mieszkańca: **3 234,83 zł**

Wartość wskazuje na poziom nakładów na realizację inwestycji oraz przyjęte priorytety w zakresie realizacji zadań własnych.

5) Środki własne na inwestycje: **1 516 585,01 zł**

Wartość nadwyżki operacyjnej pomniejszona o spłatę długu. Wskazuje na zdolność do realizacji inwestycji bez pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

Wydatki zrealizowane z dofinansowaniem środków z Unii Europejskiej

1 887 834,14 zł

Wartość wydatków zrealizowanych z udziałem środków zewnętrznych. Świadczy o aktywności JST w zakresie pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania.

W 2023 roku Gmina Rutki najwięcej środków przeznaczyła na realizację zadań z zakresu oświaty i wychowania. Wykonano je na poziomie 13 797 206,44 zł, co stanowiło 31,39% wydatków Gminy. Znaczący udział w strukturze odegrały wydatki zrealizowane w ramach transportu i łączności. Na realizację zadań z tego zakresu wydatkowano łącznie 13 707 948,04 zł, co stanowiło 31,19% wydatków Gminy. Wydatki z zakresu administracji publicznej zrealizowano na poziomie 4 205 479,73 zł, co stanowiło 9,57% wydatków Gminy. Wydatki z zakresu rodziny wykonano w wysokości 3 368 700,47 zł, co stanowiło 7,66% wydatków Gminy, natomiast w ramach rolnictwa i łowiectwa wydatkowano 2 593 825,00 zł, co stanowiło 5,90% wydatków Gminy.

Należy zauważyć, że Gmina Rutki zrealizowała wydatki bieżące na oświatę w wysokości 10 061 994,78 zł + 455 114,89 zł (koszty obsługi księgowej) = 10 517 109,67 zł. Natomiast subwencję oświatową otrzymała na poziomie 5 181 175,00 zł + 376 302,05 zł (dochody własne) + 909 064,79 zł (środki pozyskane z zewnątrz) = 6 466 541,84 zł. Oznacza to, że pokrycie bieżących wydatków oświatowych subwencją oświatową i pozostałymi dochodami stanowiło 61,48 %.

Wydatki majątkowe na oświatę poniesiono w wysokości 3 820 044,66 zł, z czego środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych to kwota 2 180 779,37 zł, środki własne to kwota 1 639 265,29 zł.

Warto zwrócić uwagę, że Gmina Rutki zrealizowała inwestycje na kwotę 17 097 320,85 zł. Zestawiając to z otrzymanymi dotacjami w wysokości 10 592 353,93 zł, należy wskazać, że pokrycie inwestycji dotacjami wyniosło 61,95%.

Szczegóły dotyczące wydatków Gminy Rutki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7: Wydatki Gminy Rutki w 2023 roku.

Dział	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
801	Oświata i wychowanie	13 797 206,44
600	Transport i łączność	13 707 948,04
750	Administracja publiczna	4 205 479,73
855	Rodzina	3 368 700,47
010	Rolnictwo i łowiectwo	2 593 825,00
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 969 457,23

852		Pomoc społeczna	1 488 052,40
400		Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	674 252,37
921		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	618 610,01
720		Informatyka	532 755,54
754		Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	340 712,36
757		Obsługa długu publicznego	149 800,00
851		Ochrona zdrowia	122 834,35
854		Edukacyjna opieka wychowawcza	84 833,00
751		Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	77 342,41
710		Działalność usługowa	73 545,00
853		Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	73 392,16
926		Kultura fizyczna	40 000,00
630		Turystyka	24 900,00
700		Gospodarka mieszkaniowa	10 622,70
758		Różne rozliczenia	0,00
		Razem	43 954 269,21

Tabela 8: Wykonanie planu wydatków Fundusz Sołeckiego Gminy Rutki w 2023 roku

Lp.	Nazwa sołectwa	Plan(w zł)	Wykonanie (w zł)	Wykonanie planu
1.	Czochanie-Góra	0,00	0,00	Nie został złożony wniosek
2.	Dębniki	19 694,75	19 340,03	98,2 %
3.	Dobrochy	12 914,59	7 914,59	61,3 %
4.	Duchny Wieluny	14 098,43	13 964,00	99,0 %
5.	Górskie Ponikły-Stok	18 349,48	0,00	Brak wykonania
6.	Grądy-Woniecko	51 389,31	49 414,00	96,2 %
7.	Gronostaje Puszcza	14 421,29	14 088,42	97,7 %
8.	Jawory Klepacze	16 735,16	16 683,47	99,7 %
9.	Kalinówka Basie	16 735,16	0,00	Brak wykonania
10.	Kalinówka Bystry	14 206,05	13 129,02	92,4 %
11.	Kałęczyn Walochoy	14 797,97	14 776,81	99,9 %
12.	Kołomyja	17 757,56	4 899,64	27,6 %
13.	Kołomyjka	16 358,48	16 356,48	100,0 %

14.	Kossaki Nadbielne	0,00	0,00	Nie został złożony wniosek
15.	Kossaki-Falki	14 098,43	13 994,00	99,3 %
16.	Kossaki Ostatki	12 591,73	0,00	Brak wykonania
17.	Modzele Górki	14 259,86	14 259,00	100,0 %
18.	Mężenin	27 066,83	24 531,65	90,6 %
19.	Mieczki	0,00	0,00	Nie został złożony wniosek
20.	Nowe Zalesie	13 129,84	9 355,31	71,3 %
21.	Nowe Zambrzyce	12 376,48	12 295,35	99,3 %
22.	Olszewo Przyborowo	12 322,67	0,00	Brak wykonania
23.	Ożary Wielkie	18 887,59	0,00	Brak wykonania
24.	Ożarki-Olszanka	23 407,70	18 158,00	77,6 %
25.	Pęsy Lipno, Rutki Jatki, Rutki-Tartak Nowy	0,00	0,00	Nie został złożony wniosek
26.	Pruski Wielkie	18 295,67	18 295,00	100,0 %
27.	Rutki-Kossaki	53 811,97	35 161,00	65,3 %
28.	Stare Zalesie	14 098,43	13 984,00	99,2 %
29.	Stare Zambrzyce	13 721,75	0,00	Brak wykonania
30.	Szlaszy-Lipno	17 649,94	16 713,62	94,7 %
31.	Szlaszy-Łopienite	13 345,08	13 343,82	100,0 %
32.	Śliwowo-Łopienite	17 380,89	16 996,88	97,8 %
33.	Świątki-Wiercice	12 968,40	12 551,17	96,8 %
34.	Szlaszy-Mieszki	13 667,94	3 477,94	25,5 %
35.	Walochy-Mońki	12 914,59	12 640,71	97,9 %
36.	Wybrany	0,00	0,00	Nie został złożony wniosek
37.	Zambrzyce-Jankowo	12 161,24	0,00	Brak wykonania
38.	Zambrzyce-Kapusty	16 466,10	16 372,53	99,4
39.	Zambrzyce-Króle	15 067,02	15 067,00	100,0 %
40.	Zambrzyce-Plewki	14 044,62	0,00	Brak wykonania
	Razem	621 193,00	437 763,44	70,5 %

Zadłużenie

- Zadłużenie Gminy Rutki na koniec 2023 r.: 3 900 000,00 zł

+95,00%

do roku 2022

- Zadłużenie na mieszkańca na koniec 2023 r.: 737,80 zł

+99,24%

do roku 2022

- Wynik budżetu ogółem: - **4 209 445,81 zł**

Określa nominalną różnicę pomiędzy wysokością uzyskanych dochodów i zrealizowanych wydatków. Z uwagi na fakt, iż wynik budżetu ma charakter deficytowy, zgodnie z art. 217 ust. 2 ustawy o finansach publicznych został on pokryty z:

1. kredytów i pożyczek – 1 650 206,93 zł;
 2. nadwyżki budżetu JST z lat ubiegłych – 2 299 495,51 zł;
 3. niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu – 259 743,37 zł;
- Wynik budżetu bieżącego: **1 516 585,01 zł**
Wartość wskazuje na zdolność do realizacji inwestycji i spłaty zobowiązań bez pozyskiwania finansowania zewnętrznego.
Zadłużenie w stosunku do dochodów: **9,81%**
Wartość wskazuje na udział kwoty długu w dochodach budżetowych.
 - Koszt obsługi długu: **149 800,00 zł**

Wartość wydatków na zapłatę odsetek.

Kwota długu w 2023 wzrosła z poziomu 2 000 000,00 zł do poziomu 3 900 000,00 zł. Należy zauważyć, że wzrost zadłużenia jest zjawiskiem sektorowym. Na przestrzeni ostatniego roku zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego wzrosło o 13,10%, przy czym wzrost zadłużenia gmin wyniósł 13,84%. Wzrost zadłużenia jest bezpośrednio związany ze spadkiem wyniku operacyjnego, co zwiększa konieczność skorzystania ze środków zwrotnych m.in. na zapewnienie wkładu własnego do realizowanych inwestycji. Gmina, minimalizując koszty obsługi długu, wszystkie wolne środki w ciągu roku budżetowego gromadziła na rachunkach lokat terminowych i z tego tytułu otrzymała przychody w wysokości 77 043,16 zł.

Na koniec 2023 r. w budżecie pozostaje:

1. nadwyżka budżetowa w kwocie 740 975,41 zł, w tym:
 - z rozliczenia niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonych w odrębnych ustawach – 740 975,39 zł, z tego: środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 (Nagroda w konkursie „Rosnąca odporność”) – 413 135,24 zł, oraz środki subwencji ogólnej, z przeznaczeniem na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie kanalizacji – 327 840,15 zł.
 - z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków – 0,02 zł (projekt pn. „Rozwój e-usług w gminach Związku Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego”),

- wolnych środków, jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu gminy wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych z lat ubiegłych w kwocie – 2 249 793,07 zł.

Szerokie ujęcie budżetu jest wykazane w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy Rutki za 2023 rok, Zarządzenie Nr 21/24 Wójta Gminy Rutki z dnia 27 marca 2024 r.

V. MIENIE KOMUNALNE

Gmina Rutki jest właścicielem mienia komunalnego o wartości księgowej **91 639 893,81 zł**, w skład którego wchodzi:

1. Grunty o powierzchni **465,3556 ha**, w tym:
 - użytki rolne – 49,6221 ha,
 - lasy i grunty leśne – 9,2009 ha,
 - grunty zabudowane i zurbanizowane (w tym drogi)– 388,7418 ha,
 - wody – 3,5588 ha,
 - nieużytki – 142320 ha.
2. Budynki i obiekty:
 - budynek po świetlicy wiejskiej w miejscowości Rutki-Kossaki,
 - budynek biurowy Urzędu Gminy,
 - budynek w miejscowości Rutki-Kossaki, przy ul 11 Listopada 5,
 - budynek gospodarczy – SP Zambrzyce Kapusty,
 - budynek szkolny – SP Szlasy Lipno,
 - budynek szkolny – SP Zambrzyce-Kapusty,
 - budynek świetlicy wiejskiej we wsi Ożarki-Olszanka,
 - budynek świetlicy wiejskiej w miejscowości Ożary Wielkie,
 - budynek świetlicy wiejskiej w miejscowości Zambrzyce-Króle,
 - budynek szkolny SP w Grądach Woniecko,
 - budynek szkolny SP w Kołomyi,
 - budynek szkolny 11 sal.+łącznik SP Rutki,
 - budynek szkolny 10 sal. SP w Rutkach,
 - budynek administracyjno żywieniowy SP w Rutkach,
 - budynek szkolny – Przedszkole Rutki,
 - budynek gospodarczy Kołomyja,
 - sala sportowa – SP w Rutkach,
 - budynek świetlicy wiejskiej wraz z remizą strażacką we wsi Rutki-Kossaki przy ul. Łomżyńskiej 34,
 - budynek świetlicy wiejskiej w Mężeninie,
 - budynek po punkcie skupu mleka - Zambrzyce-Króle,
 - budynek po punkcie skupu mleka – Kossaki Falki,
 - budynek po punkcie skupu mleka - Pruski Wielkie,
 - budynek remizy strażackiej we wsi Ożary Wielkie,
 - garaż o konstrukcji stalowej na maszyny budowlane,
 - budynek świetlicy wiejskiej we wsi Kołomyja,
 - budynek remizy strażackiej we wsi Kalinówka Basie,

- garaż o konstrukcji stalowej dla OSP Grądy-Woniecko,
- garaż metalowy w miejscowości Szlasy-Łopienite.

a także wiaty przystankowe, kąpiki ekologiczne, place zabaw, otwarte strefy aktywności, miejsce obsługi rowerzystów.

W roku 2023 dokonano ocieplenia garażu OSP w miejscowości Grądy-Woniecko.

3. Budowle i urządzenia techniczne:

- drogi gminne i rolnicze;
- sieć wodociągowa,
- sieć kanalizacyjna.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna zostały przekazane w użyczenie dla Zakładu Gospodarki Komunalnej Sp.z o.o. w Rutkach-Kossakach.

4. Środki transportu:

- 3 ciągniki rolnicze C-360,
- 2 samochody pożarnicze,
- 2 ciągniki Ursus 914,
- 2 przyczepy ciągnikowe,
- samochód osobowy Fiat Scudo BZA 82JX,
- posypywarka,
- 2 przyczepy rolnicze PRONAR,
- samochód specjalny do czyszczenia studzienek kanalizacyjnych Scania 94D 230,
- samochód osobowy Opel Astra,
- samochód osobowy KIA QL SPORTAGE 1,6 GDI,
- samochód pożarniczy FS – LUBLIN 3524 – zakupiony z Funduszu Sołeckiego w 2023 r.

5. Maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne:

- równarka,
- ładowarka hydrauliczna kołowa Ł-34 Fadroma,
- koparka gąsienicowa K 606,
- ładowacz TUR C-360,
- kosiarka rotacyjna,
- kosiarka samojezdna – HUSOVARNA,
- zagęszczarka do asfaltu,
- zestaw kociołków przechyłnych elektrycznych – Szkoła Podstawowa w Rutkach.
- zestaw do odśnieżania 2,8 typ „V”
- zestaw do odśnieżania 2,8 typ „V”
- traktor ogrodowy CUB CADET XT2QR106
- kosiarka z wysięgnikiem i głowicą koszącą PRONAR.
- kosiarka Traktor T22
- traktor TC 138
- kosiarka –Traktor TC 238T
- kosiarka samojezdna – 2 szt. – zakupione w roku 2023 z Funduszu Sołeckiego.

Środki transportu oprócz samochodu osobowego KIA Sportage oraz maszyny, urządzenia i aparaty specjalne oprócz użytkowanych przez Szkołę Podstawową w Rutkach, zostały przekazane w użyczenie dla Zakładu Gospodarki Komunalnej Sp.z o.o. w Rutkach-Kossakach.

Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych

Ogólna powierzchnia mienia komunalnego na dzień **31 grudnia 2023 r.** wynosiła **465,3556 ha**, w tym:

- **5,3021 ha** – w zarządzie jednostek organizacyjnych. Są to grunty przekazane w zarząd dla Szkół Podstawowych w Rutkach-Kossakach, Grądach-Woniecko, Kołomyi.
- **2,5435 ha** – grunty wydierżawione, w miejscowościach Rutki-Kossaki, Duchny Wieluny, Gronostaje Puszcza, Czochanie Góra, Mężenin.
- **457,51 ha** - grunty w bezpośrednim zarządzie gminy, głównie drogi i inne grunty użyteczności publicznej znajdujące się w poszczególnych miejscowościach.

Grunty o powierzchni 0,5994 ha oddane są w użytkowanie wieczyste.

Budynki po zlikwidowanych szkołach przekazane są nieodpłatnie w użytkowanie dla mieszkańców wsi, w których się znajdują. Budynek administracyjny żywieniowy, budynek szkolny 11 sal +łącznik, budynek szkolny 10 sal, sala sportowa, przedszkole Rutki, budynek administracyjno-żywieniowy, w zarządzie Szkoły Podstawowej w Rutkach. Budynek szkolny SP w Grądach Woniecko w zarządzie Szkoły Podstawowej w Grądach Woniecko. Budynek szkolny SP w Kołomyi oraz budynek gospodarczy Kołomyja w zarządzie Szkoły Podstawowej w Kołomyi.

Majątek użyczony instytucjom kultury na prowadzenie działalności statutowej:

- piętro część parteru i piwnice w budynku przy ul. 11 Listopada 5 dla GOKiB w Rutkach-Kossakach.

Zbywanie nieruchomości

Zbywanie nieruchomości odbywało się w następujących formach:

- Sprzedaż działek (7,9857 ha). Sprzedana została w przetargu nieograniczonym działka nr 92/1 w miejscowości Rutki-Kossaki o pow. 7,8747 ha oraz w trybie bezprzetargowym na powiększenie nieruchomości sąsiedniej działka nr 7 w miejscowości Świątki Wiercice o pow.0,111 ha.

Nabywanie nieruchomości

Nabywanie nieruchomości – w 2023 roku Gmina nie nabywała nieruchomości.

VI. EDUKACJA

1. EDUKACJA I OŚWIATA

W 2023 r. w Gminie Rutki funkcjonowały trzy szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi.

Uczniowie

Wyniki uczniów klas VIII szkół podstawowych z egzaminu ośmioklasisty 2023 w Gminie Rutki

Analiza średnich wyników uczniów z egzaminu klas VIII szkół podstawowych Gminy Rutki w porównaniu do średnich wyników w gminie, powiecie, województwie i kraju :

Tabela 9: Szkoła Podstawowa w Rutkach im. 2 Pułku Ułanów Grochowskich

	Wynik szkoły	Średnia w gminie	Średnia w powiecie	średnia w województwie	Średnia w kraju
j. polski	56	55	59	63	66
matematyka	38	41	52	54	53
J. angielski	51	49	61	63	66

Tabela 10: Szkoła Podstawowa im kpt. Władysława Raginisa w Grądach Woniecko

	Wynik szkoły	Średnia w gminie	Średnia w powiecie	średnia w województwie	Średnia w kraju
j. polski	42	55	59	63	66
matematyka	45	41	52	54	53
J. angielski	28	49	61	63	66

Tabela 11: Szkoła Podstawowa w Kołomyi

	Wynik szkoły	Średnia w gminie	Średnia w powiecie	średnia w województwie	Średnia w kraju
j. polski	67	55	59	63	66
matematyka	71	41	52	54	53
J. angielski	48	49	61	63	66

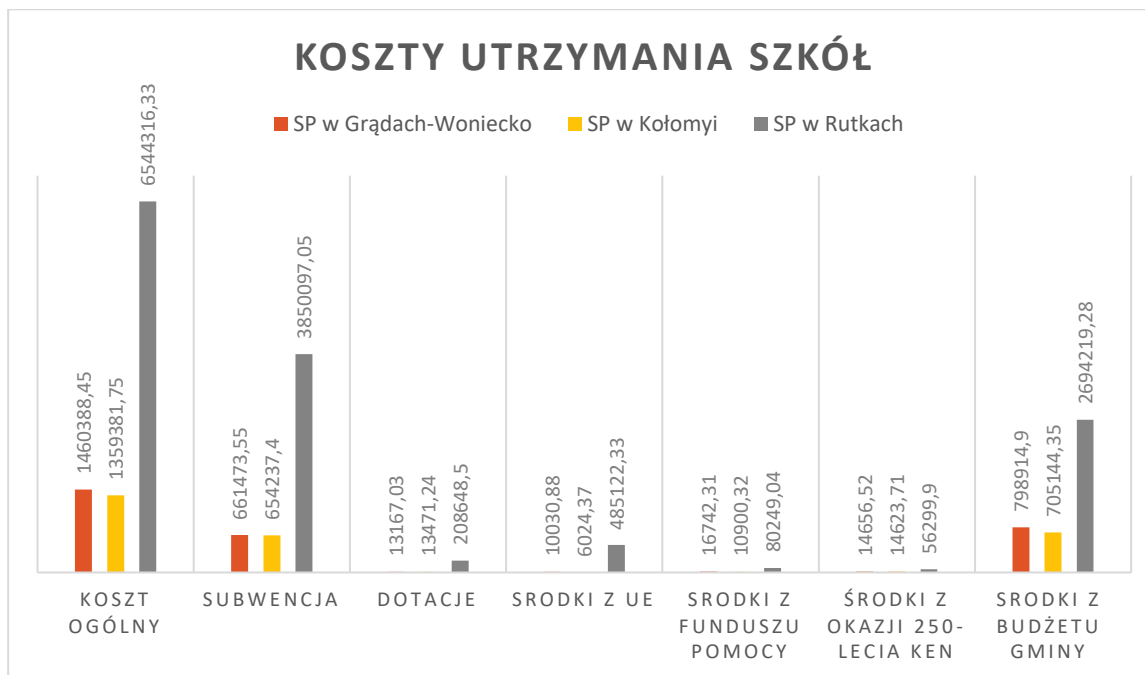
Finanse w oświacie

Wydatki ogólne gminy na oświatę wynosiły w 2023 roku – 10 379 339,33 zł, z czego – 5 165 808 zł (49,77 %) pokryte zostało z subwencji oświatowej i dotacji przekazanych z budżetu państwa i innych źródeł.

Tabela 12: Koszty utrzymania szkół przedstawiają się następująco

Nazwa szkoły	Koszt ogólny w zł	Subwencja	Dotacje	środki UE i budżetu Państwa (projekty)	Środki z Funduszu Pomocy	Środki z funduszu z okazji 250-lecia KEN	Środki z budżetu gminy
Szkoła Podstawowa im. kpt. Władysława Raginisa w Grądach-Woniecko	1 460 388,45	661 473,55	13 167,03	10 030,88	16 742,31	14 656,52	798 914,90
Szkoła Podstawowa w Kołomyi	1 359 381,75	654 237,40	13 471,24	6 024,37	10 900,32	14 623,71	705 144,35
Szkoły Podstawowej w Rutkach im 2-go Pułku Ułanów Grochowskich	6 544 316,33	3 850 097,05	208 648,50	485 122,33	80 249,04	56 299,9	2 694 219,28
Koszt dowożenia	550 827,98						550 827,98
Obsługa finansowa	455 114,89						455 114,89
Inne	9 309,93						9 309,93
Razem	10 379 339,33	5 165 808	235 286,77	501 177,58	107 891,67	85 580,13	5 213 531,33

Wykres 5: Zestawienie kosztów utrzymania szkół

Uczniowie szkół podstawowych otrzymali bezpłatne podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe za kwotę – 48 085,85 zł (w tym koszty obsługi 480,93 zł).

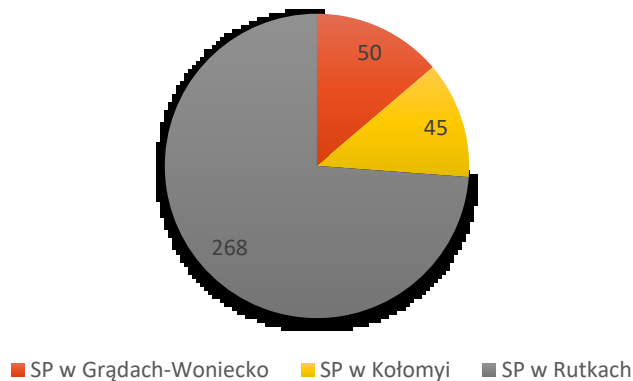
Liczba uczniów szkół podstawowych w 2023 roku (styczeń-sierpień) wynosiła 372 natomiast od 1 września 2023 roku zmniejszyła się o 12 uczniów i wynosiła 360 uczniów.

Liczba uczniów w poszczególnych szkołach we wrześniu 2023 roku przedstawiała się następująco:

Tabela 13: Liczba uczniów w szkołach w roku szkolnym 2023/2024

Lp	Nazwa	Ilość
1	Szkoła Podstawowa im. kpt. Władysława Raginisa w Grądach-Woniecko	50
2	Szkoła Podstawowa w Kołomyi	45
3	Szkoła Podstawowa w Rutkach im. 2-go Pułku Ułanów Grochowskich	268
	RAZEM	363

Liczba dzieci w KI I - VIII

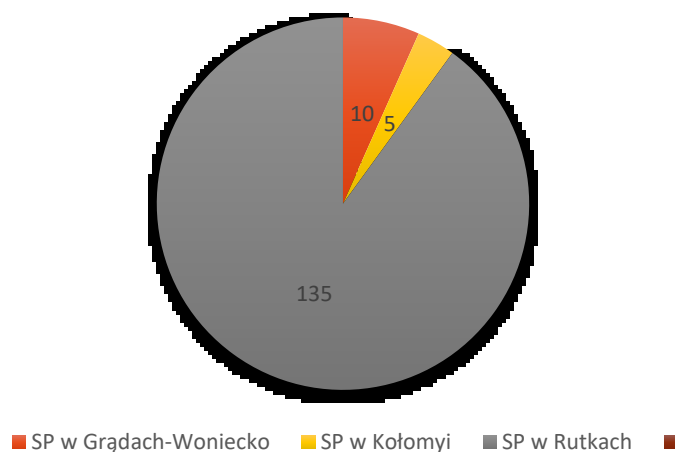
Do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych uczęszczało 150 dzieci w tym:

Tabela 14: Liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych z podziałem na szkoły

	Nazwa	Ilość dzieci
1	Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej im. kpt. Władysława Raginisa w Grądach-Woniecko	10
2	Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w Kołomyi	5
3	Oddziały Przedszkolne w Szkole Podstawowej w Rutkach im. 2-go Pułku Ułanów Grochowskich	135
	RAZEM	150

Wykres 7: Liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych

Liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych

Dwoje dzieci realizowało wychowanie przedszkolne na terenie innych gmin. Koszt utrzymania ponoszony przez gminę za te dzieci w 2023 roku wynosił – 10 427,32 zł. W tym zwrócono: Gminie Łomża - 7 443,24 zł, Gminie Zawady 2 984,08 zł.

W szkołach podstawowych uczniowie uczą się dwóch języków obcych: języka angielskiego i języka rosyjskiego.

2. NAUCZYCIELE

We wszystkich szkołach w 2023 roku (stan na 30.09.2023 r.) zatrudnionych było 59 nauczycieli w pełnym wymiarze czasu pracy (z oddziałami przedszkolnymi, w tym 1 na urlopie wychowawczym) oraz 17 nauczycieli niepełnozatrudnionych:

59 nauczycieli pełnozatrudnionych w tym:

1. 27 dyplomowanych,
2. 16 mianowanych,
3. 16 początkujących,

oraz 17 nauczycieli niepełnozatrudnionych w tym:

1. 4 dyplomowanych,
2. 3 mianowanych,
3. 10 początkujących,

Wyżej wymienieni nauczyciele korzystali z funduszu na kształcenie i doskonalenie zawodowe w wysokości – 15 946,89 zł

Szkoła Podstawowa w Grądach-Woniecko – 0,00 zł,

Szkoła Podstawowa w Kołomyi – 0,00 zł.

Szkoła Podstawowa w Rutkach – 15 946,89 zł,

W 2023 roku 2 nauczycieli ubiegało się o awans na stopień nauczyciela mianowanego. Koszty udziału ekspertów w Komisji Egzaminacyjnej dla nauczycieli ubiegających się o awans zawodowy na stopień nauczyciela mianowanego wyniósł – 1 000,00 zł.

Dla pracowników oświaty tworzony jest Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych. Do korzystania z ZFŚS uprawnieni są aktywni zawodowo nauczyciele i pracownicy obsługi oraz byli nauczyciele – emeryci i renciści oraz byli pracownicy obsługi – emeryci i renciści. W 2023 roku kwota ZFŚS wynosiła:

SP w Grądach-Woniecko - 59 285,06 zł,

SP w Kołomyi - 45 920,14 zł,

SP w Rutkach - 225 901,64 zł.

Obsługę finansowo-księgową szkół, Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki w Rutkach-Kossakach prowadzi Centrum Usług Wspólnych w Rutkach-Kossakach. Zatrudnionych było 6 pracowników administracji sprzątaczką na 1/8 etatu. W 2023 r. wypłacono dodatkowe wynagrodzenie roczne dla palaczy zatrudnionych w 2022 r. w kotłowni szkolnej. Od dnia 27.12.2022 rozpoczęto ogrzewanie gazem.

3. DOWOŻENIE UCZNIÓW

Do dwóch szkół podstawowych uczniowie byli dowożeni przez przewoźnika wybranego w trybie przetargu nieograniczonego. Od września 2023 roku liczba uczniów dowożonych wynosiła - 247 z tego do Szkoły Podstawowej w Rutkach -219 uczniów, Szkoły Podstawowej w Kołomyi – 28 uczniów.

Uczniowie niepełnosprawni z terenu Gminy Rutki są dowożeni do Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Długoborzu w liczbie 6 osób, a koszt dowożenia w 2023 r wyniósł 135 853,00 zł.

W 2023 roku zwracano rodzicom koszty dowozu jednego ucznia niepełnosprawnego do Szkoły Przystosabiającej do Pracy Nr 2 w zespole Szkół Nr 16 w Białymstoku oraz rodzicom jednego ucznia niepełnosprawnego dowożonego do Specjalnego Ośrodka Szkolno –Wychowawczego w Długoborzu i jednego ucznia niepełnosprawnego dowożonego do Oddziału Przedszkolnego w Szkole Podstawowej w Rutkach-Kossakach.

Ogólny koszt dowożenia uczniów 2023 roku do szkół wyniósł- 529 080,13 zł.

4. STOŁÓWKI SZKOLNE

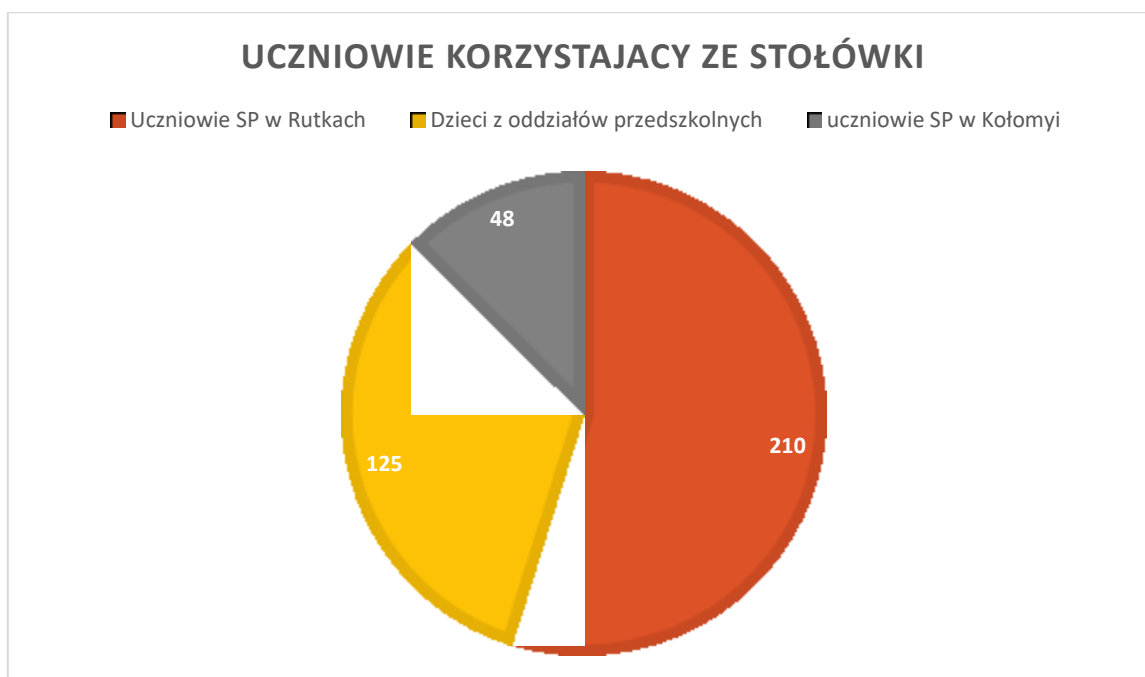
W gminie funkcjonują dwie stołówki szkolne: w Szkole Podstawowej w Rutkach i Szkole Podstawowej w Grądach-Woniecko. Do Szkoły Podstawowe w Kołomyi posiłki są dowożone.

W 2023 roku z posiłków w stołówce szkolnej w Rutkach średnio miesięcznie korzystało 393 uczniów, w tym:

- uczniów Szkoły Podstawowej w Rutkach – I danie 139; II danie 207,
- dzieci z oddziałów przedszkolnych Rutkach – I danie 125; II danie - 71.
- 47 uczniów ze Szkoły Podstawowe w Kołomyi (posiłki dowożone),

Ze stołówki szkolnej w Grądach-Woniecko korzystało średnio 45 uczniów miesięcznie w okresie nauki stacjonarnej wszystkich klas.

Wykres 8: Uczniowie korzystający ze stołówek

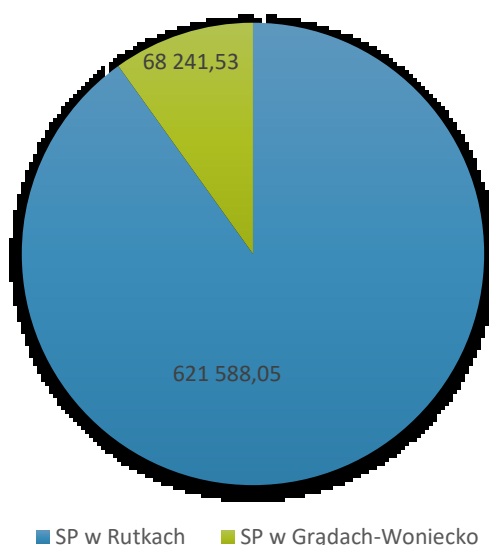
Ogólny koszt prowadzenia stołówek szkolnych wynosił – 689 829,61 zł, z tego :

SP w Grądach-Woniecko - 68 241,53 zł,

SP w Rutkach - 621 588,08 zł.

Wykres 9: Koszt posiłków

Koszt posiłków

W roku 2023 w szkołach na terenie Gminy Rutki zostały wykonane niżej wymienione remonty i zakupy:

Tabela 15: Szkoła Podstawowa w Rutkach

Lp.	Nazwa zadania	Kwota w zł
1	zabudowa wejścia na dach	5 065,00
2	Remont Sali sensorycznej	15 120,00
		Projekt Przedszkole Naszych Marzeń
3	Wymiana podłogi w gabinecie terapeutycznym	912,05
4	Wykonanie podłogi w gabinecie psychologa	566,57
5	Montaż klimatyzacji z zasilaniem jednostek klimatycznych	27 146,10
6	Przygotowanie terenu pod plac zabaw i budowa placu zabaw	124 999,05
		W tym 94 999,05 z projektu Przedszkole Naszych Marzeń
7	Remont i dostosowanie nowej Sali wychowania przedszkolnego	22 866,00
8	Remont Sali lekcyjnej z zakupem wykładziny	8 799,83
9	Remont Sali historycznej	12 280,00
	RAZEM	217 754,60

Tabela 16: Szkoła Podstawowa w Grądach-Woniecko

Lp.	Nazwa zadania	Kwota w zł
1	Wykonanie instalacji elektrycznej w pomieszczeniach szkoły	1 700,00
2	Montaż urządzeń sanitarnych	3 815,25
3	Wymiana pionu kanalizacyjnego	853,79
	RAZEM	6 369,04

Tabela 17: Szkoła Podstawowa w Kołomyi

Lp.	Nazwa zadania	Kwota w zł
1	Naprawa elektrycznej rozdzielni (główniej)	1 143,90
	RAZEM	1 143,90

VII. KULTURA

Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka w Rutkach-Kossakach został utworzony Uchwałą NR 165/XXII/21 Rady Gminy z dnia 27 września 2021 r. poprzez połączenie z dniem **1 stycznia 2022 r.** Domu Kultury z Gminną Biblioteką Publiczną w Rutkach-Kossakach. Przedmiotem działania Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki w Rutkach-Kossakach jest wykonywanie zadań własnych Gminy Rutki w zakresie zaspakajania potrzeb kulturalnych i informacyjnych ogółu społeczeństwa oraz uczestniczenie w upowszechnianiu wiedzy i kultury, głównie poprzez zapewnienie mieszkańcom dostępu do materiałów bibliotecznych i informacji oraz organizowanie działalności kulturalnej na terenie gminy Rutki.

Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka w Rutkach-Kossakach posiada i realizuje

„Autorski program działania Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki w Rutkach-Kossakach na najbliższe 3 lata: 2022-2024”.

Autorska koncepcja dotycząca programu działania Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki w Rutkach-Kossakach „(...) opiera się na misji i wizji. Misja i wizja dotycząca funkcjonowania i rozwoju Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki w Rutkach-Kossakach dotyczy podniesienia jakości i efektywności polityki kulturalnej i czytelniczej. Kadra instytucji będzie realizuje projekty związane z literaturą i rozwojem czytelnictwa skupiając się na zaangażowaniu i współpracy. Animatorzy i bibliotekarze będą realizują działania i projekty wspierające twórczość piśmienniczą, autorską i czytelniczą”.

Biblioteka

Prowadzi działalność w zakresie upowszechniania książki, czytelnictwa, wiedzy i informacji.

1. Księgozbiór:

Biblioteka dysponuje księgozbiorem liczącym **18799** książek:

W roku 2023 przybyło ogółem **731** książek o wartości **20310,00 zł**

w tym: - ze środków własnych **464** książek o wartości **13176,00zł**

- ze środków ministerialnych **265** książek o wartości **7094,00 zł**
- dary od czytelników **2** o wartości **40,00zł**

2. Czytelnicy:

W 2023 czytelnicy odwiedzili biblioteki **1463** razy, a zarejestrowano się **141** czytelników, którzy w ciągu roku wypożyczyli **6114** woluminów.

Największą grupę czytelników stanowią dorośli w przedziale wiekowym 45-60 lat i więcej.

Tabela 18: Czytelnicy według wieku

Razem	Do lat 5	6 - 12	13-15	16-19	20-24	25-44	45-60	Powyżej 60
141	3	21	22	7	4	30	34	20

Biblioteka czynna była w 2 i 4 sobotę każdego miesiąca w 2023 roku. Wymóg przy dotacji ministerialnej. Biblioteka otrzymała dotację w ramach programu Biblioteki Narodowej – Zakup nowości wydawniczych do bibliotek – **7000,00 zł**.

Gminny Ośrodek Kultury

Prowadzi działalność w zakresie upowszechniania kultury i sztuki, rekreacji i aktywnego wypoczynku.

3. Stała działalność GOKiB w Rutkach-Kossakach w 2023 r.:

Tabela 19: Stała działalność GOKiB w 2023 r.

Lp.	Rodzaj zajęć	Ilość uczestników
1.	Grupa teatralna nieformalna „Smerfy”	16
2.	Zajęcia Ruchowo-artystyczne	40
3.	Zajęcia z języka angielskiego	6
4.	Zajęcia z gimnastyki artystycznej	30
5.	Klub seniora	15
6.	Nauka gry na instrumentach	5
7.	Zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży Młodzieżowy GKS "1984" Rutki	30
8.	Siłownia	bez ograniczeń
9.	Spotkania grupy modlitewnej „Opoka”	11

4. Realizacja kalendarza przedsięwzięć w GOKiB w 2023 r.:

Tabela 20: Realizacja kalendarza przedsięwzięć w 2023 r. (źródło: GOKiB w Rutkach-Kossakach)

Lp.	Miesiąc	Przedsięwzięcia
1.	Styczeń	<ul style="list-style-type: none"> Orszak Trzech Króli, Turniej gra stołowa piłkarzyki o Puchar Wójta Gminy Rutki, Zajęcia Malarskie dla dzieci i dorosłych, Rocznica Bitwy pod Śliwowem, Sztab WOŚP, Remont pomieszczeń w GOKiB, Bal karnawałowy,

		<ul style="list-style-type: none"> • Koncert z okazji dnia Babci i Dziadka, • Zajęcia dla dzieci w ramach ferii zimowych.
2.	Luty	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia dla dzieci w ramach ferii zimowych, • Turniej tenisa stołowego o Puchar Wójta Gminy Rutki, • Projekcja logo GOKiB w Rutkach – Kossakach, • Bal ostatekowy
3.	Marzec	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Spotkanie z Mistrzem Świata w klasie open junior w strzelectwie dynamicznym,</i> • <i>Obchody 80 rocznicy wybuchu powstania w Getcie Warszawskim,</i> • <i>Zajęcia plastyczne dla dzieci i dorosłych,</i> • <i>Konkurs plastyczny „Najpiękniejsza ozdoba wielkanocna”,</i> • <i>Dzień Kobiet,</i> • <i>Dzień Sołtysa,</i> • Redakcja kwartalnika informacyjnego Gminy Rutki „Wieści Gminnych”.
4.	Kwiecień	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia z Robotyki i Programowania, • Warsztaty palm wielkanocnych, • Obchody Bitwy pod Śliwowem.
5.	Maj	<ul style="list-style-type: none"> • Uchwalenie Konstytucji 3 Maja, • Tydzień Bibliotek, • Dzień Strażaka, • Noc Muzeów, • Wyprzedaż garażowa, • Dzień Matki.
6.	Czerwiec	<ul style="list-style-type: none"> • Dzień dziecka, • Przedstawienie „To Kto” w wykonaniu grupy „Awangarda”, • Warsztaty „Postaw na profilaktykę z Podlaskim NFZ”, • Żłote Gody, • Redakcja kwartalnika informacyjnego Gminy Rutki „Wieści Gminnych”.
7.	Lipiec	<ul style="list-style-type: none"> • Obóz sportowo – rekreacyjny na przełomie czerwiec/lipiec dla dzieci i młodzieży w Białym Dunajcu z terenu Gminy Rutki, • Festyn rodzinny, • Zajęcia wakacyjne dla dzieci.
8.	Sierpień	<ul style="list-style-type: none"> • Narodowy Dzień Wybuchu Powstania Warszawskiego, • Wycieczka grupy seniorów do sanktuariów Maryjnych w Św. Lipce i Gietrzwałdzie, • Potańcówka „Jak za dawnych lat” w Ożarkach – Olszanka, • „Warsztaty i konsultacje onomastyczno – genealogiczne” pt. „Skąd nasz ród”, • Wyjazd Klubu seniora do Parku Wodnego w Łomży
9.	Wrzesień	<ul style="list-style-type: none"> • Dożynki Gminne, • Wyjazd na mecz młodzieżowej, Reprezentacji Polski U–20 do Łomży,

		<ul style="list-style-type: none"> • „Warsztaty i konsultacje onomastyczno genealogiczne”, • Rocznica wybuchu II wojny światowej, • Narodowe czytanie, • Konkurs dary jesieni, • Redakcja kwartalnika informacyjnego Gminy Rutki „Wieści Gminnych”.
10.	Październik	<ul style="list-style-type: none"> • Noc bibliotek, • Cyfryzacja biblioteki, • Warsztaty florystyczne, • Wyjazd chłopców na turniej piłki nożnej PGE Junior na Stadion Narodowy w Warszawie. • Uroczyste otwarcie Pracowni Ceramicznej i Rękodzieła w Rutkach – Kossakach, • Warsztaty Bożonarodzeniowe, • Dzień Edukacji Narodowej.
11.	Listopad	<ul style="list-style-type: none"> • Dzień Seniora, • Narodowe Święto Niepodległości, • Andrzejk.
12.	Grudzień	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty ozdób Bożonarodzeniowych, • „Warsztaty i konsultacje onomastyczno – genealogiczne” pt. Skąd nasz ród., • Warsztaty Plastyczne tworzenia kartek Bożonarodzeniowych, • Warsztaty międzypokoleniowe wypiekania i dekorowania pierników, • Spotkanie Sarmackiego Grudnia w Rutkach – Kossakach, • Turniej piłki nożnej „GKS CUP”, • Redakcja kwartalnika informacyjnego Gminy Rutki „Wieści Gminnych”, • Mikołajki, • Jasełka, • Wigilia.

Projekty realizowane w GOKiB

1. Konwersja cyfrowa domów kultury

Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka w Rutkach-Kossakach realizowała projekt grantowy pn.: Lokalna pracownia twórcza GOKiB w Rutkach-Kossakach realizowany w ramach projektu Konwersja Cyfrowa Domów Kultury finansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 3.2. „Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej” III Osi Priorytetowej „Cyfrowe kompetencje społeczeństwa” Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020.

W ramach projektu została gruntownie zmodernizowana strona internetowa www.gokib-rutki.pl, którą przystosowano dla osób z niepełnosprawnościami.

Podczas projektu pracownicy GOKiB uczestniczyli w licznych warsztatach i szkoleniach. Dzięki tym inwestycjom, instytucja stała się ośrodkiem o ofercie bardziej dostosowanej technologicznie dzięki której można przeprowadzać nowe zajęcia.

W ramach projektu zakupione również zostały następujące sprzęty:

- 1) Zakup sprzętu komputerowego wraz z akcesoriami.

- 2) Zakup urządzeń wielofunkcyjnych wraz z akcesoriami.
- 3) Zakup sprzętu audio-video wraz z akcesoriami.
- 4) Zakup oprogramowania.

2. Mała gmina, duże chęci

W 2023 roku Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka w Rutkach-Kossakach wziął udział w programie Narodowego Centrum Kultury: Dom Kultury+ Inicjatywy Lokalne. Edycja 2023.

GOKiB zgłosił projekt pn. „Mała gmina, duże chęci”, który składał się z dwóch części

Pierwsza część polegała na sporządzeniu diagnozy. Celem diagnozy było poznanie oczekiwań lokalnego środowiska. Następnie odbył się konkurs, podczas którego wyłoniono liderów z poszczególnych środowisk i ich 6 inicjatyw lokalnych – zgłoszonych przez nieformalne grupy.

GOKiB sporządził wniosek wraz z kosztorysem do pomysłów liderów który został pozytywnie zaopiniowany przez NCK. **W rezultacie od miesiąca sierpnia do końca października zgłoszone projekty zostały zrealizowane.**

Całkowita wartość budżetu projektu wyniosła **31,600 zł** w tym **1600 zł** wkład własny GOKiB.

Druga część polegała na realizacji projektów zgłaszanych i realizowanych przez społeczność lokalną:

- „Kino pod niebem – łączy pokolenia”

Celem inicjatywy była popularyzacja kultury poprzez gry i zabawy podwórkowe, między pokoleniowe, zespołowe naszych rodziców i dziadków oraz plenerowy pokaz filmowy.

Autor i realizacja: grupa nieformalna „Mamy Plan”.

- „Chwała i cześć – Pamiętamy”

Inicjatywa wprowadziła elementy kultury ludowej w życie lokalnej społeczności i pogłębiania więzi międzypokoleniowych. Polegała na nauce pieśni ludowych i patriotycznych, uczestnikami były dzieci, młodzież i osoby dorosłe.

Auto i realizacja: Schola przy parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Grądach-Woniecko oraz KGW „Znad Narwi” w Grądach-Woniecko

- „Plon, niesiemy plon” – warsztaty wicia wieńców dożynkowych i równianek

Inicjatywa miała na celu przeprowadzenie warsztatów wicia wieńców dożynkowych i równianek. Działanie polegało na odtworzeniu popularnej niegdyś w naszym regionie tradycji wicia wieńców na święto Plonów.

Autor i realizacja: grupa nieformalna

- „Na swojską nutę”

Inicjatywa wprowadziła elementy kultury ludowej w życie lokalnej społeczności i zainspirowała do pogłębiania więzi międzypokoleniowych. Podczas tej inicjatywy został zawiązany chór.

Autor i realizacja: KGW Polne Kwiaty

- „Zakłęte w papier”

Inicjatywa polegała na warsztatach origami, origami modułowe oraz warsztaty wykonania wycinanki z wzorami ludowymi i elementami historii Rutek. Celem było rozwijanie zdolności manualnych i zainteresowań poprzez wykorzystanie symboli z lokalnej kultury i historii.

Autor i realizacja: grupa nieformalna.

- „W poszukiwaniu lokalnego smaku”

Dzięki Inicjatywie zrealizowano warsztaty z lokalnego dziedzictwa kulinarnego regionu. Podczas tych spotkań odbyła się dyskusja na temat tradycyjnej kuchni regionalnej dzięki, której zostało wybrane danie, które będzie promowane jako produkt lokalny.

Autor i realizacja: grupa nieformalna.

VIII. POMOC SPOŁECZNA

1. DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W RUTKACH

Podstawowym zadaniem Ośrodka Pomocy Społecznej w Rutkach jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, a także forma i wielkość świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Osoby korzystające ze świadczeń społecznych są zobligowane do współpracy w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji. Pomoc i wsparcie polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) pracy socjalnej;
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Rutkach struktura zatrudnienia przedstawia się następująco:

- 1) Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej
- 2) Starszy Specjalista pracy socjalnej – 2 etaty,
- 3) Specjalista pracy socjalnej,
- 4) Pracownik socjalny,
- 5) Pomoc administracyjna,
- 6) Inspektor do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
- 7) Inspektor,
- 8) Starszy Asystent rodziny,
- 9) Opiekunki środowiskowe: zatrudnione 2 osoby,

Jednym z głównych zadań gminy w zakresie pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej. Praca socjalna jest to jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, polegająca przede wszystkim na dotarciu do świadomości klienta, że pracownik socjalny chce i może mu pomóc, pod warunkiem, że on sam zaangażuje się w proces zmian. Na terenie gminy pracę socjalną wykonuje 3 pracowników: 2 starszych specjalistów pracy socjalnej, 1 pracownik socjalny.

Polityka społeczna Gminy ma na celu: zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych, wyrównywanie szans oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców.

Suma wydatków Ośrodka Pomocy Społecznej przeznaczonych na realizację świadczeń oraz pokrycie kosztów utrzymania Ośrodka w 2023 r. - **wykonanie w kwocie - 10 886 998,01 zł.**

2. PROGRAM OPERACYJNY POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2014-2020.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach w 2023 r. podpisał współpracę jako Partner Lokalny z Bankiem Żywności w ramach Program realizowany w okresie 2020/2021. Osoby, które otrzymają skierowanie od pracownika socjalnego Ośrodka, skorzystały ze wsparcia w postaci żywności, która cyklicznie jest dystrybuowana w formie paczek żywnościowych. W roku 2023 r. 110 osób otrzymało paczki żywnościowe z w/w programu 21 ton żywności. Z programu także skorzystali obywatele Ukrainy przebywający na terenie Gminy Rutki.

W 203 r. wspólnie z Wójtem Gminy Rutki zorganizowano prace społecznie użyteczne jako wsparcie skierowana do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Prace te odbywają się bez nawiązania stosunku pracy ani umowy o pracę. Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między starostą a gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Starosta refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu. Z w/w wsparcia skorzystało 4 osoby bezrobotne.

3. PROGRAM „CZYSTE POWIETRZE”.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach 2023 r. wydawał zaświadczenia – 68, w celu skorzystania z dofinansowania w ramach Mieszkańcy Gminy Rutki, którzy zamierzają złożyć wniosek o przyznanie podwyższonego poziomu dofinansowania do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej do dnia złożenia wniosku powinien uzyskać zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego.

4. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB STARSZYCH, NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Domy pomocy społecznej

Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym.

W roku 2023 w domach pomocy społecznej przebywało 5 mieszkańców skierowanych przez gminę. Na dzień 31.12.2023 r. przebywało 3 osoby.

- Dom Pomocy Społecznej pw. Św. Franciszka z Asyżu w Tykocinie – 1 osoba,
- Dom Pomocy Społecznej „Jawor” w Jałówce – 1 osoba,
- Dom Pomocy Społecznej w Choroszczy – 1 osoba.

Zasiłki stałe

Zasiłek stały przysługuje osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności i stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego. Świadczenie jest zróżnicowane pod względem wysokości, zależnie od dochodu osób oraz dochodu na osobę w rodzinie. Pomocą społeczną w formie zasiłków stałych zostały objęte 27 osób.

Usługi Opiekuńcze

Rada Gminy Rutki uchwałą nr 135/XXVI/13 z dnia 13 września 2013 r. określiła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i określiła szczegółowe warunki przyznawania

i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczególnych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.

Usługi opiekuńcze realizowane przez OPS w Rutkach wykonywane są przez zatrudnione opiekunki. Usługami opiekuńczymi 2023 r. objęto 6 osób.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach nie świadczy usług specjalistycznych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi ze względu na brak zgłaszanych potrzeb.

Program „Opieka 75+”

Organizowanie oraz świadczenie usług opiekuńczych jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, finansowanym ze środków własnych gminy. Program „Opieka 75+”, którego celem jest zwiększenie świadczonych usług opiekuńczych.

Gmina Rutki w 2023 r. po raz drugi przystąpiła do programu „Opieka 75+” –edycja 2023 r, którego realizatorem był Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach.

W ramach w/w programu wsparcie uzyskało dwie osoby w wieku powyżej 75 lat w okresie od stycznia 2023 r. do grudnia 2023 r. w wymiarze 559 godzin, do której została przydzielone dwie opiekunki. Program umożliwił zwiększenie dostępności świadczeń w formie usług opiekuńczych, które są realizowane w Gminie Rutki. Program „Opieka 75+” –edycja 2023 r, umożliwił wsparcie w ciągłości realizacji usług opiekuńczych poprzez wsparcia i pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia, dofinansowanie do usług opiekuńczych dla osób, którym przedmiotowe usługi były świadczone w ramach programu i były kontynuacją z roku 2022. Program umożliwił wsparcie finansowe dla Gminy w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” edycja 2023 r.

Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla uczestników Programu.

Z programu skorzystały trzy rodziny, których członkowie są osobami niepełnosprawnymi, w ramach tego zadania zatrudniono osobę na umowę zlecenie. Plan dotacji na realizację wynosił 49 980,00 zł, plan wykonany wynosił 42 197,40zł.

Program „Korpus wsparcia Seniora”

Gmina Rutki w 2023 r. przystąpiła do programu „Korpus Wsparcia Seniora” na rok 2023, który jest odpowiedzią na wyzwania, jakie stawiają przed Gminą zachodzące procesy demograficzne oraz jest elementem lokalnej polityki społecznej w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnych ze względu na wiek stan zdrowia. Celem programu było zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie gminy Rutki w tym poprawy bezpieczeństwa i możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. "opieki na odległość".

W dniu 20 lutego 2023 r. Uchwałą nr 265/XXXVII/2023 Rady Gminy Rutki został przyjęty program ośłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” na 2023 r. oraz Uchwałą nr 283/XXXIX/23 z dnia 12 maja 2023 r. w sprawie zmiany uchwały do przyjęcia Programu ośłonowego Korpus Wsparcia Seniorów” na 2023 r. Realizatorem programu był Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach. W ramach realizacji programu

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach w roku 2023 zakupił dla 6 osób mieszkańców Gminy Rutki, które w 2022 r. zostały wyposażone w „opaski bezpieczeństwa”. Dzięki programowi „Korpus Wsparcia Seniora” na rok 2023 r. seniorzy Gminy Rutki mogli nosić na nadgarstku opaskę, byli objęci nowoczesnym technologicznym rozwiązaniem wspomagającym opiekę.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Rutki na lata 2020- 2024

Uchwałą Nr 129/XVII/20 Rady Gminy Rutki z dnia 15 grudnia 2020 r. przyjęto realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Rutki na lata 2020- 2024.

Założeniem Programu jest udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą, oddziaływanie na sprawców przemocy, a także podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, w oparciu o cele szczegółowe:

- zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Rutki,
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar na terenie gminy został powołany Gminy Zespół Interdyscyplinarny, którego koordynatorem jest Ośrodek Pomocy Społecznej.

Uchwałą Nr 297/XLII/23 Rady Gminy Rutki z dnia 27 września 2023 r. przyjęła tryb i sposób powołania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Podstawą do powołania i funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego było zawarcie porozumień między wójtem a podmiotami wchodzącymi w skład zespołu interdyscyplinarnego. Zawarcie porozumienia miało istotny wpływ na działanie zespołu interdyscyplinarnego w kontekście zapisu, iż członkowie zespołu wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych i zawodowych. Dlatego też porozumienie stanowi jednocześnie formę zobowiązania do zapewnienia i stworzenia możliwości udziału w posiedzeniach i pracach zespołu wytypowanych przedstawicieli:

- Komenda Powiatowa Policji w Zambrowie,
- Sąd Rejonowy w Zambrowie – Kuratorska Służba Sądowa,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rutkach,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach,
- Oświata,
- Ochrona zdrowia,
- Fundacja „Tradycja i Rozwój”.

W 2023 r. Zespół Interdyscyplinarny Gminy Rutki spotkał się 4 razy, natomiast odbyły się posiedzenia w formie korespondencyjnego uzgodnienia stanowisk (tryb obiegowy) 13 razy. Spotkania odbywały się w celu wypracowania szczegółowych rozwiązań problemów dotyczących przemocy domowej, omawiany indywidualnych przypadków oraz powoływane grup diagnostyczno-pomocowych.

W 2023 r. powołano 25 grup roboczych, 9 grup diagnostyczno-pomocowych. które spotkały się 70 razy. Spotkania zespołu i grup roboczych i grup diagnostyczno-pomocowych są bazą tworzenia

systemowych działań oraz wypracowania wspólnych decyzji dotyczących indywidualnych strategii pomocy.

W 2023 roku do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 39 „Niebieskich Kart”. W przypadku 23 rodzinach procedura została zakończona z powodu ustania przemocy uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. W 12 rodzinach zakończono procedurę, która trwała od 2022 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Rutki na lata 2023-2026.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rutkach została powołana zarządzeniem Wójta Gminy Rutki. W skład komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Podstawowym zadaniem komisji oraz głównym celem jest podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych i narkotyków oraz zmiany struktury ich spożywania oraz zapobieganie powstaniu nowych problemów wynikających z nadużywania alkoholu i narkotyków oraz zwiększenie zdolności do radzenia z istniejącymi problemami. Komisja poprzez swoją działalność zajmuje się wspieraniem osób uzależnionych i ich rodzin kształtowaniem zdrowego stylu życia oraz pomoc rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych. Ponadto realizuje określone ustawowo zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, do których należy :

- Inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
- Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
- Opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy .
- Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.

Podstawowym zadaniem komisji oraz głównym celem jest podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych i narkotyków oraz zmiany struktury ich spożywania oraz zapobieganie powstaniu nowych problemów wynikających z nadużywania alkoholu i narkotyków oraz zwiększenie zdolności do radzenia z istniejącymi problemami. Komisja poprzez swoją działalność zajmuje się wspieraniem osób uzależnionych i ich rodzin kształtowaniem zdrowego stylu życia oraz pomoc rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych. Ponadto realizuje określone ustawowo zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych do których należy :

- Inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
- Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
- Opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy .
- Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.

Działalność komisji w 2023 r.

W 2023 r. odbyła 10 posiedzeń, na których omawiana była sytuacja osób zgłaszanych przez członków rodzin, oraz instytucji takich jak : Policja, Prokuratura Rejonowa, Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, kuratorów sądowych . Zgłoszenia przekładane były ze względu na nadużywanie alkoholu i występującą niejednokrotnie z tym związaną przemoc w rodzinie oraz zaniebywanie podstawowych obowiązków wobec rodziny.

Komisja równolegle rozpatrywała wnioski o dofinansowanie działań profilaktycznych oraz opiniowała wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Do podstawowych działań komisji należało:

1. Rozpatrywanie wniosków o leczenie odwykowe od alkoholu i podjęcie stosownych procedur leczenia odwykowego – wpłynęło 35 wniosków, rozpatrzono 23 wnioski.
2. skierowano 10 osób na badania przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, w 9 przypadkach przesłano wnioski do Sądu Rejonowego w Zambrowie III Wydział Rodzinny , 1 wniosek w toku postępowania u lekarzy biegłych czekając na opinię , 7 wniosków w postępowaniu zostały umorzone, 5 wnioski przechodzi do rozpatrzenia na 2024 r.
3. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i wydawanie opinii w formie postanowienia - wpłynęło 4 wnioski;
4. Motywowanie i kierowanie osób uzależnionych do podejmowania leczenia;
5. Wydawanie opinii w sprawach sfinansowania lub dofinansowania przedsięwzięć w zakresie realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkotykowych;
6. Opiniowanie i przyjmowanie do realizacji ofert programu profilaktycznego z zakresu problemów alkoholowych i narkotykowych;
7. Współdziałanie z instytucjami i organizacjami w sprawach profilaktyki i zapobiegania problemom alkoholizmu, narkomanii;
8. Współpraca z Komendą Powiatową Policji w Zambrowie, Rejonową Prokuraturą w Zambrowie, Sądem Rejonowym III Wydziałem Rodzinny i Nieletnich, Klubem Abstynenckim „Ostoja”, „Caritas” Zambrów, Parafią Rzymskokatolicką pw. Świętej Anny w Rutkach, Parafią Rzymskokatolicką w Gradach Woniecko, Ochotniczą Strażą Pożarną w Rutkach-Kossakach i innymi organizacjami charytatywnymi i stowarzyszeniami;
9. Sporządzenie sprawozdań.

5. DZIAŁANIA NA RZECZ WSPARCIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ I WSPARCIA RODZIN

Pieczka zastępcza

Wobec rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pracownicy tutejszego Ośrodka podejmowali różnego rodzaju działania, mające na celu zapewnienie wsparcia i pomocy rodzinie poprzez:

- rozwijanie umiejętności opiekuńczo–wychowawczych rodziny,
- podniesienie świadomości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny,

- analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- pomoc w integracji rodziny,
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.
- pracownicy socjalni monitorowali sytuację rodzin z problemem opiekuńczo – wychowawczym.

W 2023 r. wsparciem asystenta rodziny objętych było 8 rodzin w tym 25 dzieci w tym 4 dzieci niepełnosprawne z terenu gminy Rutki. Koszt realizacji zadania wyniósł 75 194,59 zł

Dwoje dzieci z terenu Gminy Rutki przebywa w rodzinie zastępczej i dwoje przebywa w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej.

Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy jest wypłacany ze środków pochodzących z dotacji budżetu państwa.

W roku 2023 pomocą w formie zasiłków okresowych objętych zostało 82 rodziny w tym:

- z tytułu bezrobocia -69 rodzin,
- z tytułu długotrwałej choroby – 3 rodzin,
- z tytułu niepełnosprawności – 17 rodzin,
- z tytułu innych powodów – 14 rodziny, (przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych, bezdomność).

Adresowany jest do osób i rodzin w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby, w szczególności: zakup żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Świadczenie ma charakter jednorazowy. Zasiłek ten jest wypłacany ze środków własnych gminy, skorzystało 5 rodzin.

Specjalny zasiłek celowy

W 2023 r. jedna osoba przebywała w schronisku dla osób bezdomnych. Gmina Rutki nie prowadzi schroniska, noclegowni ani ogrzewalni, o którym mowa w art. 48 a ustawy o pomocy społecznej. Gmina zleciła to innym podmiotom na podstawie zawartego porozumienia: Porozumienie ze Stowarzyszeniem Pomocy Bliźniemu "PURMIA" z siedzibą Zofiówka 1B, 19-120 Knyszyn Schronisko dla osób bezdomnych w Laski 44, 18-416 Zbójna na okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. Rada Gminy Rutki uchwałą nr 101/XXI/17 z dnia 17 lutego 2017 r. ustaliła szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom tego pozbawionym, w tym osobom bezdomnym, które ostatnie stałe miejsce zameldowania posiadały na terenie Gminy Rutki.

Dodatki mieszkaniowe

Dodatki mieszkaniowe przyznawane i wypłacane są na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (tekst jednolity Dz. U. Z 2021 r. poz. 2021 z późn. zm.).

Z pomocy i wsparcia w formie dodatków mieszkaniowych skorzystało 21 rodzin w roku 2023.

Program wieloletni „Posiłek w szkole i domu”

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje pomoc w zakresie dożywiania dzieci na podstawie ustawy o pomocy społecznej, uchwały Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2022 r. oraz zgodnie z uchwałą Rady Gminy Rutki nr 281/XXXIX/23 z dnia 12 maja 2023 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielania wsparcia w ramach wieloletniego rządowego

programu „Posiłek w szkole i domu” na lata 2019-2023 oraz uchwałą Rady Gminy Rutki nr 263/XXXVII/23 z dnia 20 lutego 2023 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie żywienia w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób i rodzin objętych wieloletnim programem rządowym „Posiłek w szkole i w domu „ na lata 2019-2023 i Uchwałą nr 136/XXVI/13 Rady Gminy Rutki z dnia 13 września 2013r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z Pomocy Społecznej.

Pomoc w formie pełnego obiadu lub gorącego posiłku udzielana była uczniom Szkoły Podstawowej w Rutkach, Szkoły Podstawowej Grądach-Woniecko, Szkoły Podstawowej w Kołomyi. Ze wsparcia w formie posiłków skorzystało 72 dzieci uczących się natomiast ze świadczeń na zakup posiłków lub żywności skorzystało 32 rodzin. W okresie wolnym od nauki Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje wieloletni program „Posiłek w szkole i domu” w formie świadczeń pieniężnych – zasiłek celowy. W okresie wolnym od nauki przyznawane są świadczenia w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup żywności w ramach wieloletniego programu „Posiłek w szkole i domu” skorzystało 24 dzieci.

Rządowy program dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny”:

Zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny: przez rodzinę wielodzietną rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

1. w wieku do ukończenia 18 roku życia,
2. w wieku do ukończenia 25 roku życia – w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej,
3. bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Do korzystania z programu uprawnieni są członkowie rodziny wielodzietnej:

Prawo do korzystania z Programu przysługuje niezależnie od dochodu rodziny. Karta jest przyznawana bezpłatnie. W 2023 r. wydano 90 Kart Dużej Rodziny.

Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego

Wyłacono:

- zasiłek rodzinny wraz z dodatkami dla 142 rodzin,
- zasiłku pielęgnacyjnego dla 105 osoby,
- świadczenia pielęgnacyjnego dla 45 osoby,
- specjalnego zasiłku opiekuńczego dla 6 osób,
- zasiłku dla opiekuna dla 1 osoby,
- świadczenia rodzicielskiego dla 9 rodzin,
- jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka dla 25 rodzin,
- funduszu alimentacyjnego dla 8 rodzin.

Pomoc materialna dla uczniów – Stypendia dla uczniów, zasiłek szkolny

Na rok szkolny 2022/2023 zostało przyznanie stypendium szkolnego dla 47 uczniów. Plan dotacji – 76 393,00 zł, wykonano 76 349,70 zł, - plan ze środków własnych – 8 488,00 zł, wykonano -8 483,30 zł.

IX. POMOC I WSPARCIE DLA OBYWATELI Z UKRAINY

W dniu 24.02.2022 r. w obliczu zbrojnej agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę zarówno polskie społeczeństwo, jak i władze, podjęły bezprecedensowy wysiłek opieki nad milionami uchodźców wojennych szukających schronienia w Polsce. Przybycie w krótkim okresie tak wielu osób postawiło państwo polskie przed koniecznością niezwłocznego zaspokojenia ich podstawowych potrzeb. Pomoc i wsparcie dla obywateli Ukrainy realizowane jest. W roku 2023 przyznano następujące wsparcie :

1. ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE ZA ZAKWATEROWANIE OBYWATELI Z UKRAINY

Świadczenie przysługuje podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewni zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy. Należy przyjąć, że świadczenie obejmuje dofinansowanie do zakwaterowania łącznie z wyżywieniem (nie są one rozdzielne). Na wniosku podmiot oświadcza, że: za osobę przyjętą do zakwaterowania na wskazany okres nie wypłacono już świadczenia; za okres, którego dotyczy wniosek, nie otrzymano dodatkowego wynagrodzenia, w tym za wynajem. Liczba rodzin objętych wsparciem 5, liczba objętych uchodźców wnioskami 5. Plan dotacji wynosił 35 640,00 zł, wydatkowano 35 640,00 zł.

1. Program wieloletni „Posiłek w szkole i domu”: dla Obywateli z Ukrainy:

Dożywianie uczniów w szkołach prowadzono z uwzględnieniem gorącego posiłku w ramach pełnego obiadu. Na stołówkach szkolnych wszystkie dzieci jednakowo korzystają z posiłku. Z pomocy skorzystało 5 rodzin, plan dotacji – 6 942,50 zł, plan wykonany – 6 942,50 zł.

2. Świadczenia rodzinne, zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne wypłacone dla obywateli Ukrainy:

Obywatele Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z toczącymi się działaniami wojennymi i których pobyt został uznany za legalny na mocy ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. 583) - dalej: ustawa pomocowa - będą uprawnieni między innymi do realizowanych przez gminy świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Świadczenia rodzinne były wypłacane dla – 4 rodziny, oraz świadczenia opiekuńcze dla 3 osób i zasiłek pielęgnacyjny dla 3 osób.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach w ramach pomocy i wsparcia dla uchodźców realizował działania i współpracował z Urzędem Gminy, Ochotniczą Strażą Pożarną w Rutkach, Szkołą Podstawową w Rutkach, Szkołą Podstawową w Kołomyi, Szkołą Podstawową w Grądach-Woniecko, Lokalnymi przedsiębiorcami, Parafią w Rutkach, Gminnym Ośrodkiem Kultury i Bibliotek w Rutkach-Kossakach.

2. DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ UCHODźCÓW Z UKRAINY:

- 1) Pomoc w lokalizacji i zakwaterowania uchodźców, pomoc i wsparcie przy adaptacji w nowym środowisku.
- 2) Zbiórka darów dla uchodźców,
- 3) Rozwożenie żywności dla przybyłych uchodźców,

- 4) Pomoc i wsparcie przy kompletowaniu dokumentów, wypełnianiu wniosków o udzielenie pomocy,
- 5) Wsparcie i pomoc w aktywizacji zawodowej.

Z zasiłku stałego i składki na ubezpieczenie zdrowotne, z pomocy skorzystała 1 osoba,

Z zasiłku szkolnego skorzystało 6 rodzin,

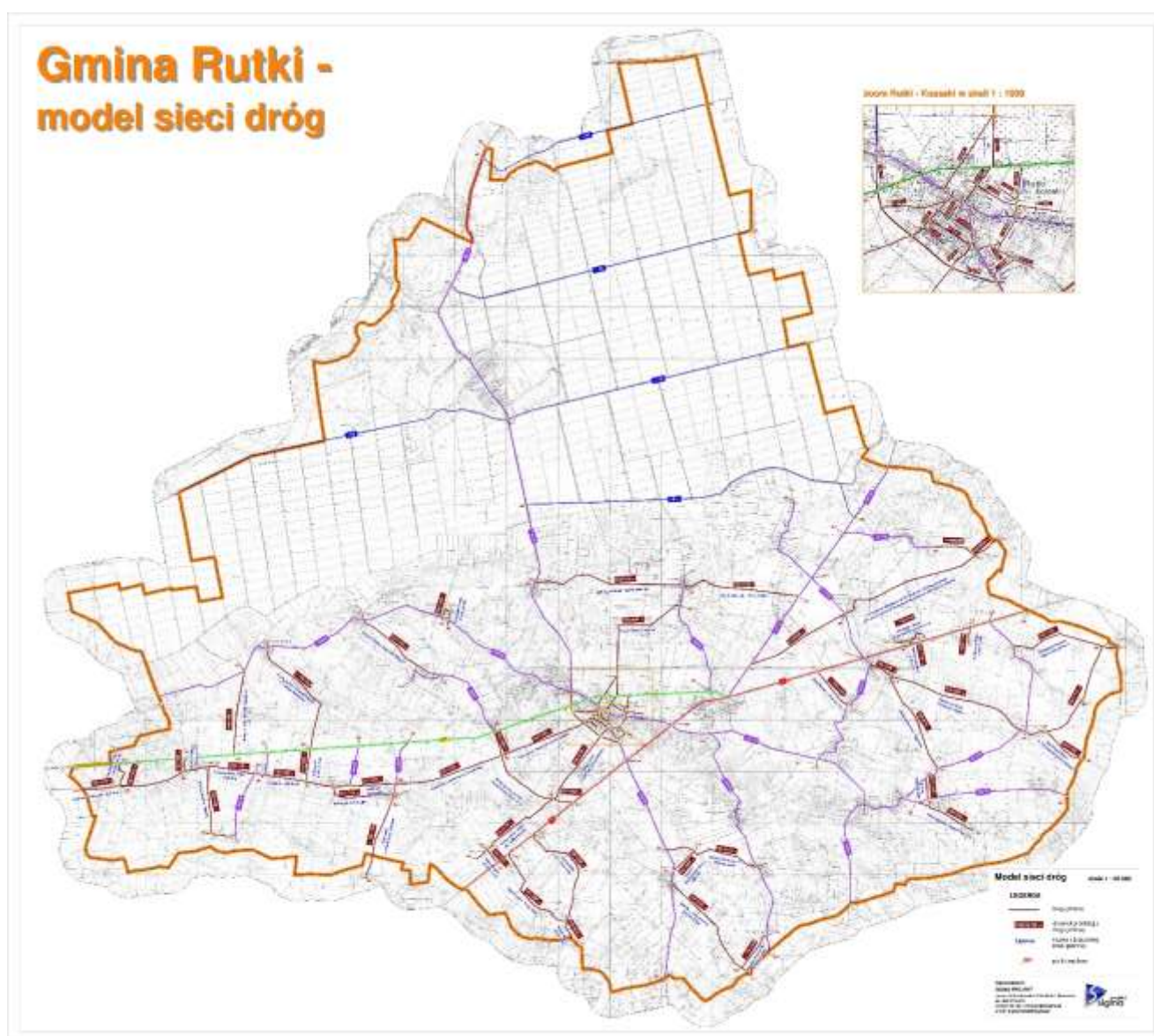
Z zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego – 18 rodzin.

X. GOSPODARKA MIESZKANIOWA I KOMUNALNA

Mieszkaniowy zasób Gminy Rutki

Gmina Rutki nie posiada budynków i lokali mieszkalnych.

XI. INFRASTRUKTURA DROGOWA I TRANSPORT

Infrastruktura drogowa w gminie Rutki obejmowała na dzień 31 grudnia 2023 r. 78,772 km dróg gminnych. Drogi asfaltowe+ betonowe stanowią około 64 % wszystkich dróg gminnych.

Bieżącym utrzymaniem dróg gminnych (wykaszenie poboczy, łatanie dziur, odśnieżanie, uzupełnianie oznakowani drogowych) zajmował się Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Rutkach-Kossakach.

Wykaz dróg gminnych

Tabela 21: Wykaz dróg gminnych

Lp.	Numer drogi	Przebieg drogi	Długość(km)
1.	106176B	od drogi powiatowej nr 1978 B w miejscowości Jawory-Klepacze do wsi Jaworki	0,840
2.	105595B	od drogi powiatowej nr 1973 (Mężenin-Chlebotki) do granicy gminy Rutki w kierunku miejscowości Cibory Gałęckie	5,431
2.	106115 B	Kołomyjka – w kierunku wsi Cholewy	1,595
4.	106141 B	Gronostaje-Puszcza - Wybrany	3,631
5.	106142 B	Gronostaje-Puszcza – droga wojewódzka nr. 679	0,537
6.	106143 B	Pruszeki Wielkie - droga wojewódzka nr. 679	0,262
7.	106144 B	Pruszeki Wielkie - Mieczki	2,574
8.	106145 B	droga wojewódzka nr. 679 – Kossaki Nadbielne	1,643
9.	106146 B	droga wojew. nr. 679 – Kossaki-Ostatki – Kossaki Nadbielne	2,432
10.	106147 B	Kossaki-Falki – Kałużyczyn-Walochy	1,881
11.	106148 B	Kalinówka-Bystry – (droga we wsi)	0,416
12.	106149 B	Kalinówka-Basie – Ożarki-Olszanka	2,987
13.	106150 B	Rutki-Kossaki – Ożarki-Olszanka	2,716
14.	106151 B	Ożarki-Olszanka – Ożary Wielkie	2,313
15.	106152 B	Wybrany – Kołomyjka	2,561
16.	106153 B	Kołomyjka - Droga wojewódzka nr. 679	0,639
17.	106154 B	Kołomyjka - Kołomyjka	1,379
18.	106155 B	Kołomyjka – Rutki-Kossaki (do ulicy Obwodowej)	3,907
19.	106156 B	Szlaszy-Lipno – do drogi krajowej nr.	0,316

		8	
20.	106157 B	Szlaszy-Lipno– Rutki-Kossaki (do ulicy Obwodowej)	3,465
21.	106158 B	Walochy-Mońki (od drogi wojewódzkiej nr.679) – Rutki-Nowiny (do drogi krajowej nr. 8)	2,332
22.	106159 B	Szlaszy-Lipno – Rutki-Jatki	1,931
23.	106160 B	Rutki-Tartak Nowy – Pęsy-Lipno Pęsy-Lipno – Rutki-Jatki	2,763
24.	106161 B	Dębniaki (od drogi powiatowej) – Modzele-Górki	1,867
25.	106162 B	Dębniaki – do drogi gminnej 106161 B	0,531
26.	106163 B	Dębniaki – w kierunku wsi Niziołki Dobki (gm. Kulesze Kościelne)	2,510
27.	106164 B	Olszewo-Przyborowo -droga gminna 106163 B	0,815
28.	106165 B	Stare Zalesie – do drogi krajowej nr.8	0,899
29.	106166 B	Zambrzyce-Króle – Zambrzyce-Plewki	3,261
30.	106167 B	Zambrzyce-Króle – Dobrochy	2,050
31.	106168 B	Dobrochy – Szlaszy-Mieszki	0,432
32.	106169 B	Szlaszy-Mieszki – Świątki-Wiercice	1,214
33.	106170 B	Zambrzyce-Plewki – w kierunku wsi Wnory Wandy (gmina Kobylin Borzymy)	1,360
34.	106171 B	Zambrzyce-Plewki – Zambrzyce-Jankowo	1,803
35.	106172 B	Zambrzyce-Kapusty – Zambrzyce-Jankowo	2,135
36.	106173 B	Nowe Zambrzyce – do drogi krajowej nr.8	0,227
37.	106174 B	Stare Zambrzyce – do drogi krajowej nr.8	0,073
38.	106175 B	Stare Zambrzyce – (droga we wsi do drogi krajowej nr.8)	0,767

39.	106176 B	ul. Obwodowa (od ul. 11 Listopada do ul. Zawadzkiej)	1,225
40.	106177 B	ul. Obwodowa (od ul.. Zawadzkiej do ul. Tartak Stary)	0,273
41.	106178 B	ul. Polowa	0,505
42.	106179 B	ul. Żytnia	0,441
43.	106180 B	ul. Rzemieśnicza	0,211
44.	106181 B	ul. Wojska Polskiego	0,381
45	106182 B	ul. Szkolna	0,306
46.	106183 B	ul. Rynek	0,112
47.	106184 B	ul. Młynarska	0,700
48.	106185 B	ul. Krótka	0,353
49.	106186 B	ul. Kwiatowa	0,204
50.	106187 B	ul. Sadowa	0,328
51.	106188 B	ul. Ogrodowa	0,121
52.	106189 B	ul. Raginisa	0,428
53.	106190 B	ul. Przemysłowa	0,405
54.	106191 B	ul. Lipowa	0,471
55.	106192 B	ul. Spokojna	0,328
56.	106193 B	ul. Cicha	0,195
57.	106194	od drogi powiatowej 1981 B Rutki-Grądy-Woniecko-Wizna w kierunku Bronowa.	Okolo 0,700
58	106195 B	odcinek byłej drogi krajowej nr 8	1,954
59	-	odcinek drogi powiatowej Nr 1979	0,266
60	-	odcinek drogi powiatowej Nr 2009B	0,370

W roku 2023 Gmina Rutki podjęła działania mające na celu przeciwdziałanie wykluczeniu komunikacyjnemu jej mieszkańców. Od maja 2023 zaczęła funkcjonować linia autobusowa relacji Rutki-Kossaki-Zambrów przez Kossaki Borowe, Wiśniewo, do której Gmina dopłaca z własnego budżetu (maj/ czerwiec 5,40 zł, od września 5,94 zł za kilometr).

Od listopada 2023 r. samorząd dofinansowuje (7,56 zł za kilometr) również nowo uruchomioną linię autobusową relacji Zambrów-Białystok przez Rutki-Kossaki.

W ramach zawartego 31.08. 2022 r. porozumienia z Gminą Łomża w 2023 r. działała linia autobusowa relacji Łomża – Rutki-Kossaki przez Grądy-Woniecko, na którą Gmina Rutki przekazała dotację celową w wysokości łącznie 48 000 zł.

Przedsiębiorstwo komunikacyjne PKS Nova realizuje na zlecenie Gminy Rutki zadanie regularnego przewozu osób na 4 trasach, na których mogą podróżować mieszkańcy obszaru całej Gminy.

XII. WODOCIĄGI I KANALIZACJA

Prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług na terenie Gminy Rutki określa dotyczący dostarczania wody i odprowadzania ścieków Regulamin wprowadzony uchwałą 9/III/18 Rady gminy Rutki z dnia 31 grudnia 2018 r. zmieniony uchwałą nr 178/XXIV/21 Rady Gminy Rutki z dnia 22 listopada 2021.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna zostały przekazane w użyczenie Zakładowi Gospodarki Komunalnej Sp.z o.o. w Rutkach-Kossakach.

1. WODOCIĄGI

1) Wodociąg Rutki

- roczna wielkość produkcji – 58693 m³/rok,
- sprzedaż wody – 46414 m³/rok,
- długość sieci – 16289 m,
- miejscowości czerpiące wodę z wodociągu Rutki: Rutki-Kossaki, Mężenin,
- nie wykonano żadnych nowych odcinków sieci wodociągowej w 2023 r.,
- sieć wodociągowa z rur cementowo–azbestowych około 380 m, sieć wodociągowa z rur PVC 15909 m.

2) Wodociąg Szlasy–Lipno:

- roczna wielkość produkcji – 260037 m³/rok.
- sprzedaż wody – 177942 m³/rok,
- długość sieci – 110353 m,
- miejscowości czerpiące wodę z wodociągu Szlasy–Lipno: Czochanie – Góra, Dębniki, Dobrochy, Górskie Ponikły – Stok, Gronostaje – Puszcza, Kalinówka – Basie, Kalinówka-Bystry, Kalinówka Wielobory, Kałęczyn-Walochy, Kołomyja, Kołomyjka, Kossaki-Falki, Kossaki Nadbielne, Kossaki-Ostatki, Mieczki, Modzele-Górki, Olszewo-Przyborowo, Pęsy-Lipno, Rutki-Jatki, Rutki Tartak-Nowy, Pruszek Wielki, Szlasy-Lipno, Szlasy-Łopienite, Szlasy-Mieszki, Śliwowo-Łopienite, Świątki-Wiercice, Walochy-Mońki, Wybrany.

Woda jest również sprzedawana do gminy sąsiedniej, tj. gminy Zawady, do miejscowości: Nowe Krzewo i Stare Krzewo.

- sieć wodociągowa z rur PVC 104 656 m
- sieć wodociągowa z rur PE 5 697 m.

Na terenie gminy Rutki znajduje się 1191 czynnych przyłączy wodociągowych doprowadzonych do budynków i innych obiektów. Dostęp do wody z sieci ma 100 % mieszkańców gminy, co nie oznacza, że każda nieruchomość jest do niej podłączona. Niemniej niepodłączone nieruchomości mają możliwość podłączenia stosując się do przepisów budowlanych i instalacyjnych sieci wodociągowych.

Aby spełniać wszelkie wymagania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi prowadzona jest stała kontrola jakości wody. Wszelkie awarie wodociągowe usuwane są na bieżąco we własnym zakresie.

3. GOSPODARKA ŚCIEKOWA I KANALIZACJA

Na terenie Gminy Rutki znajduje się 432 szt. czynnych przyłączy kanalizacji sanitarnej.

W roku 2023 Rada Gminy Rutki uchwałą nr 280/XXXIX/23 z dnia 12 maja 2023 r. w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Rutki ustanowiła stawki:

- 250 zł brutto, za odbiór i zagospodarowanie 1 m³ odpadów komunalnych, które są zbierane i odbierane w sposób selektywny,
- 700 zł brutto za odbiór i zagospodarowanie 1 m³ odpadów komunalnych, które nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny.

Oraz górną stawkę opłat za usługi w zakresie:

- opróżniania zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych w wysokości 80 zł brutto za 1 m³,
- opróżniania osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych w wysokości 160 zł brutto za 1 m³.

Wójt Gminy Rutki wydał w roku 2023 6 pozwoleń na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych z terenu Gminy Rutki.

Gmina udzieliła 1 dotację celową ze środków budżetu gminy na dofinansowanie zadania polegającego na budowie przydomowej oczyszczalni ścieków.

Zewidencjowano 425 zbiorników bezodpływowych i 49 przydomowych oczyszczalni ścieków

W roku 2023 Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. zawarł 380 umów na wywóz nieczystości płynnych oraz odbiór osadów z przydomowych oczyszczalni ścieków.

Gmina prowadzi regularną kontrolę nad jakością ścieków odprowadzanych do odbiornika naturalnego. Ilości zanieczyszczeń poszczególnych parametrów określone są w operatach wodnoprawnych. Na terenie Gminy Rutki funkcjonuje sieć kanalizacyjna:

1) Kanalizacja Rutki-Kossaki - Mężenin:

- roczna ilość odprowadzanych ścieków – 64622 m³/rok,
- miejscowości korzystające z sieci kanalizacyjnej: Rutki-Kossaki, Mężenin,
- sieć wykonana z rur PCV o długości: 14121,2 m.b.- Rutki-Kossaki, 2 894 m.b. – Mężenin, sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej,
- ścieki odprowadzone są do oczyszczalni ścieków mechaniczno-biologicznej znajdującej się w miejscowości Mężenin, odpływ ścieków następuje do rowu melioracyjnego, który jest dopływem rzeki Mężynianki.

2) Kanalizacja Grądy-Woniecko:

- roczna ilość odprowadzanych ścieków – 30320 m³/rok,
- miejscowości korzystające z sieci kanalizacyjnej: Grądy-Woniecko,
- sieć wykonana z rur PCV o długości 1745 m.b., sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej,
- ścieki odprowadzone są do oczyszczalni ścieków mechaniczno-biologicznej znajdującej się w miejscowości Grądy-Woniecko.

XIII. ODBIÓR I ZAGOSPODAROWANIE ODPADÓW KOMUNALNYCH.

Stan ludności w Gminie Rutki na dzień 31.12.2023 r. wynosił 5286 osób. Złożono 285 deklaracje na odbiór odpadów komunalnych na 3824 osób (342 mniej niż w roku osób, co stanowi 72,34 % zameldowanych mieszkańców (spadek o 5,42 % do roku ubiegłego 2022).

W Gminie Rutki funkcjonuje Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Rutki przyjęty uchwałą Nr 112/XV/20 Rady Gminy Rutki z dnia 29 września 2020 r., zmieniony w roku 2021 uchwałą nr 174/XXIII/21 Rady Gminy Rutki z dnia 28 października 2021 r. Na jego podstawie Minimalna częstotliwość odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości wynosi:

- 1) dla odbioru odpadów niesegregowanych (zmieszanych) oraz bioodpadów:
 - a) dla zabudowy jednorodzinnej - co najmniej jeden raz na miesiąc;
 - b) dla zabudowy wielolokalowej - co najmniej jeden raz na miesiąc (w okresie od kwietnia do października nie rzadziej niż jeden raz na dwa tygodnie);
 - c) dla nieruchomości niezamieszkałych - co najmniej jeden raz na miesiąc
 - d) z koszy ulicznych - co najmniej jeden raz na dwa tygodnie
 - e) z cmentarzy - co najmniej jeden raz w miesiącu lecz nie dopuszczając do przepelniania się pojemników na odpady;
- 2) dla odbioru odpadów segregowanych:
 - a) dla zabudowy jednorodzinnej - co najmniej raz w miesiącu,
 - b) dla zabudowy wielolokalowej - co najmniej jeden raz na dwa tygodnie,
 - c) dla obiektów użyteczności publicznej oraz punktów handlowych i usługowych - co najmniej jeden raz na dwa tygodnie, z pozostałych nieruchomości niezamieszkałych - co najmniej raz w miesiącu;

W przypadku nieruchomości, na których organizowane są imprezy masowe, wprowadza się obowiązek niezwłocznego usuwania odpadów po zakończeniu imprezy oraz z terenów przyległych, jeżeli występuje taka potrzeba (zanieczyszczenie spowodowane imprezą).

Usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z posesji zamieszkałych świadczył Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Rutkach-Kossakach. Zmieszane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania trafiają do Zakładu Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów w Czerwonym Borze. Segregacja prowadzona jest w systemie workowo - pojemnikowym oraz w systemie pojemnikowym odpady niesegregowane. Łącznie z terenu gminy Rutki odebrano 991 Mg odpadów (bez odpadów budowlanych). Z posesji zamieszkałych odebrano 874,44 Mg odpadów (bez budowlanych) . Mieszkańcy Gminy Rutki mogą bezpłatnie przekazywać odpady komunalne do PSZOK-u, zlokalizowanego przy ul. Obwodowej 70 w Rutkach-Kossakach. Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały według stanu na dzień 31.12.2023r. wynosiła 5286. Biorąc powyższe dane pod uwagę, szacuje się, że w ciągu 2023 r. **jeden mieszkaniec wytworzył około 178 kg** odpadów. Wymagany ustawowo poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w roku 2023 został osiągnięty i wyniósł 38,03 %.

W roku 2023 obowiązywała Uchwała nr 132/XVII/20 Rady Gminy Rutki z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty zgodnie z którą metodą ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy jest iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki opłaty ustalonej, w przypadku, gdy

odpady są zbierane w sposób selektywny w wysokości 23,00 zł miesięcznie od mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość. Jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny jako dwukrotność stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnym czyli 46,00 zł miesięcznie za jednego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość. Zwalnia się w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami jednorodzinnymi kompostującymi bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, w wysokości 2,00 zł miesięcznie za każdego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość. Na skutek zmniejszenia się liczby mieszkańców ujętych w deklaracjach, co wskazano wyżej, oraz w wyniku wzrostu stawek za przyjęcie odpadów dostarczanych do Zakładu Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów w Czerwonym Borze powstał deficyt, w wyniku czego należało pokryć brakującą część kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi w roku 2023 z dochodu własnego gminy Rutki nie pochodzącego z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Z uwagi na fakt, że środki pochodzące z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi były niewystarczające na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi., w wysokości **90 189,68 zł.**

XIV. OCHRONA ŚRODOWISKA

Na terenie Gminy Rutki znajdują się: obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 pod nazwą „Bagno Wizna„ (PLB200005) o powierzchni 8010,90ha, Otulina Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi obejmująca częściowo Gminę Rutki. W 1967r. na terenie naszej gminy zostały utworzone 2 rezerwy przyrody: „Bagno Wizna I” (30ha) chroniący fragment torfowiska niskiego w dolinie Narwi, ze stanowiskami rzadkich roślin oraz „Bagno Wizna II” (76 ha) powołany w celu ochrony torfowiska wysokiego ze stanowiskami rzadkich roślin. Lasy zajmują około 17 % całej powierzchni gminy.

1. PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY RUTKI NA LATA 2013-2032

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Rutki na lata 2013-2032 przyjęty został Uchwałą Rady Gminy nr 132/XXV/13 z dnia 16 lipca 2013 r.

W 2023 roku Gmina Rutki wystąpiła do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku z wnioskiem o dofinansowanie na zadanie pod nazwą „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Rutki”.

Zaplanowano do odbioru 665,42 Mg eternitu ze 141 posesji.

2. PROGRAM „CZyste Powietrze”

Na obszarze Gminy Rutki na jakość powietrza atmosferycznego nadal bardzo duży wpływ ma tzw. emisja niska, czyli emisja z lokalnych kotłowni oraz gospodarstw indywidualnych. Są to głównie kotłownie grzewcze, emitujące do powietrza zanieczyszczenia powstające w wyniku spalania węgla i paliw płynnych. Gmina stara się pomagać mieszkańcom dbać o środowisko oraz w pozyskiwaniu środków na wymianę źródeł ciepła i instalację OZE w gospodarstwach domowych w celu zmniejszenia emisyjności dwutlenku węgla do atmosfery. W trosce o środowisko w Urzędzie Gminy Rutki prowadzony jest punkt konsultacyjny programu "Czyste Powietrze". W punkcie właściciele domów jednorodzinnych mogą uzyskać informacje oraz złożyć wniosek o dofinansowanie na wymianę pieców i kotłów na paliwa stałe, zakup nowych źródeł ciepła oraz na termomodernizację budynków. Celem programu jest ograniczenie emisji szkodliwych dla zdrowia substancji, które powstają podczas ogrzewania domów jednorodzinnych. Punkt w Rutkach-Kossakach daje możliwość naszym

mieszkańcom łatwiejszego dostępu do informacji w ramach programu Czyste Powietrze dofinansowanego ze środków WFOŚiGW w Białymstoku. Z możliwości uzyskania informacji skorzystało w 2022 r. – około 70 osób, a 4 złożyło wnioski o dofinansowanie w ramach programu „Czyste powietrze”. Zainteresowanie mieszkańców w tym temacie jest coraz większe.

3. UNIESZKODLIWIANIE ODPADÓW INNYCH NIŻ KOMUNALNE

W 2023 roku Gmina Rutki wystąpiła do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie z wnioskiem o dofinansowanie odbioru odpadów pochodzących z działalności rolniczej. Zadanie pod nazwą „Usuwanie odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu Big Bag”. Gmina w ramach tego dofinansowania odebrała 111 ton odpadów na kwotę 42 402,00 zł, które w całości zostały poddane odzyskowi lub unieszkodliwieniu.

XV. PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT Z TERENU GMINY RUTKI NA ROK 2023

W ramach realizacji „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt z terenu Gminy Rutki na rok 2023” odebrano z naszej gminy do schroniska 24 pieski na kwotę 85 608 zł, gdzie została zapewniona im odpowiednia opieka. Doraźnie udzielana była pomoc zwierzętom poszkodowanym w wypadkach drogowych. W tym roku po raz drugi wprowadzono sterylizację właścicielskich suczek i kotek. Programem objęto 20 kotek i 20 suczek.

Łączny koszt realizacji Programu (odławianie bezdomnych zwierząt, opiekę, usługi weterynaryjne w tym ryczałt za gotowość do świadczenia usług lekarsko weterynaryjnych zwierzętom z kolizji drogowych, sterylizacja zwierząt oraz inne usługi weterynaryjne) wyniósł – 97 432,02 zł.

XVI. ŁAD PRZESTRZENNY

Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy

Obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy Rutki uchwalone Uchwałą Nr 100/XXIV/05 Rady Gminy Rutki z dnia 14 lipca 2005 roku, które zostało zmienione:

- Uchwałą Nr 39/IX/11 Rady Gminy Rutki z dnia 11 sierpnia 2011 roku.

Zmiana polegała na wprowadzeniu przebiegu linii elektroenergetycznej 400 kV Narew – Ostrołęka oraz terenów do eksploatacji kruszywa naturalnego.

- Uchwałą Nr 76/XV/12 Rady Gminy Rutki z dnia 27 czerwca 2012 roku.
Zmiana polegała na wprowadzeniu terenów eksploatacji kruszywa naturalnego oraz terenów pod zabudowę przemysłową.
- Uchwałą Nr 165/XXX/14 Rady Gminy Rutki z dnia 17 marca 2014 r.
Zmiana polegała na wprowadzeniu terenów eksploatacji kruszywa naturalnego oraz terenów rekreacyjno-sportowych.
- Uchwałą Nr 310/XLIV/23 Rady Gminy Rutki z dnia 15 grudnia 2023 roku.
Zmiana polegała na wprowadzeniu zabudowy przemysłowo-usługowej w obrębie Grądy Woniecko, Mężenin, przemysłowej w obrębie Mężenin, mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami w obrębie Rutki oraz terenów rekreacyjno-sportowych w obrębie Grądy Woniecko.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

W gminie obowiązują jedenaście planów zagospodarowania przestrzennego zatwierdzonych uchwałami:

- Uchwałą Nr 61/XII/95 Rady Gminy Rutki z dnia 31 lipca 1995 r – dotycząca wyznaczenia usług z zakresu obsługi podróży samochodowych na działkach nr 598/2, 613/4, położonych na terenie miejscowości Rutki.
- Uchwałą Nr 157/XXXIV/98 Rady Gminy Rutki z dnia 10 czerwca 1998 r – dotycząca wyznaczenia terenu mieszkalnictwa zbiorowego, zabudowy usługowo-produkcyjnej, terenu pod budowę oczyszczalni ścieków, terenu sportu i rekreacji, zabudowy letniskowej, terenów urządzeń i tras komunikacji drogowej, zieleni urządzonej, na działkach nr nr 64, 66, 72/1, 107/244, 79/284, 79/220, 79/219, 79/285, położonych w obrębie miejscowości Grądy-Woniecko.
- Uchwałą Nr 158/XXXIV/98 Rady Gminy Rutki z dnia 10 czerwca 1998 r – dotycząca wyznaczenia terenu zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenu zabudowy przemysłowej oraz tras komunikacyjnych na działce nr 377/2 położonej w Mężeninie oraz działce nr 401 – Rutki-Kossaki.
- Uchwałą Nr 159/XXXIV/98 Rady Gminy Rutki z dnia 10 czerwca 1998 r – dotycząca wyznaczenia terenów zabudowy zagrodowej, zabudowy sakralnej, terenu pod budowę stacji wodociągowej, na działkach nr nr 255, 256/1, 256/2, 257, położonych w obrębie miejscowości Kołomyjka, działkach nr nr 280, 281, 282, 283, 284, położonych w obrębie miejscowości Zambrzyce-Kapusty, działce nr 19/3 położonej w obrębie miejscowości Szlasy-Lipno.
- Uchwałą Nr 160/XXXIV/98 Rady Gminy Rutki z dnia 10 czerwca 1998 r – dotycząca wyznaczenia terenu usług z zakresu handlu, usług z zakresu obsługi podróży komunikacji samochodowej, terenu wystaw i ekspozycji o kierunku rolnym, na działkach nr nr 618, 613/3, położonych w obrębie miejscowości Rutki-Kossaki, na działce nr 155 położonej w obrębie miejscowości Mężenin.
- Uchwałą Nr 83/XXII/2000 Rady Gminy Rutki z dnia 29 grudnia 2000 r – dotycząca wyznaczenia terenu usług z zakresu obsługi podróży komunikacji samochodowej, na działkach nr nr 63, 65/1, położonych w obrębie miejscowości Zambrzyce-Króle.
- Uchwałą Nr 149/XXVIII/13 Rady Gminy Rutki z dnia 20 grudnia 2013 r – dotycząca wyznaczenia terenu działalności przemysłowej polegającej na uboju zwierząt, na działce nr 92, położonej w obrębie miejscowości Kalinówka-Wielobory.
- Uchwałą Nr 150/XXVIII/13 Rady Gminy Rutki z dnia 20 grudnia 2013 r – dotycząca wyznaczenia terenu działalności przemysłowej polegającej na uboju zwierząt, na działkach nr nr 81/2, 82, 83, położonych w obrębie miejscowości Kossaki-Falki.
- Uchwałą Nr 151/XXVIII/13 Rady Gminy Rutki z dnia 20 grudnia 2013 r – dotycząca wyznaczenia terenu działalności przemysłowej polegającej na uboju zwierząt, na działkach nr nr 34, 35, 36, 37, położonych w obrębie miejscowości Śliwowo-Łopienite.
- Uchwałą Nr 152/XXVIII/13 Rady Gminy Rutki z dnia 20 grudnia 2013 r – dotycząca wyznaczenia terenu działalności przemysłowej polegającej na uboju zwierząt, na działce nr 127, położonej w obrębie miejscowości Zambrzyce-Króle.
- Uchwałą Nr 77/XV/12 Rady Gminy Rutki z dnia 27 czerwca 2012 r – dotycząca odcinka trasy linii elektroenergetycznej 400 kV Narew – Ostrołęka (docelowo Narew – Łomża) na terenie gminy Rutki.

Procent pokrycia planami zagospodarowania przestrzennego wynosi około 1 % powierzchni gminy.

Decyzje o warunkach zabudowy i lokalizacja inwestycji celu publicznego ustalane indywidualnie w postępowaniu administracyjnym.

W roku 2023 wydano:

- 1 decyzję o lokalizacji inwestycji celu publicznego (o 3 mniej niż w roku 2022),
- 28 decyzji o warunkach zabudowy (o 7 mniej niż w roku 2022), w tym: 3 dotyczyło zabudowy mieszkaniowej (o 9 mniej), 3 – zabudowy usługowej (o 2), a pozostałe dotyczyły głównie obiektów związanych z rolnictwem.

XVIII. ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ ALKOHOLU

Zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Rutki nr 249/XXXIII/22 z dnia 28 października 2022 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, jak i w miejscu sprzedaży oraz zasad usytuowania na terenie Gminy Rutki miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych ustalono:

- maksymalną liczbę 41 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- maksymalną liczbę 22 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

Na terenie Gminy Rutki w 2023 r. funkcjonowało 13 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, na które wydano łącznie 34 zezwolenia, w tym:

- 13 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,
- 10 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu, z wyjątkiem piwa,
- 11 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu.

Ponadto na terenie Gminy Rutki funkcjonują 3 punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, na które wydano łącznie 6 zezwoleń, w tym:

- 3 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,
- 1 zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu, z wyjątkiem piwa,
- 2 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu.

Reasumując, w 2023 r. - 16 podmiotów posiadało zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

XIX. BEZPIECZEŃSTWO

Gminny Plan Zarządzania Kryzysowego

Zawiera charakterystykę zagrożeń oraz ocenę ryzyka ich wystąpienia, mapę ryzyka przedstawiającą potencjalnie negatywne skutki oddziaływania zagrożeń na ludzi, środowisko, mienie i infrastrukturę, zadania i obowiązki uczestników zarządzania kryzysowego oraz zestawienie sił i środków planowanych do wykorzystania w sytuacjach kryzysowych. Plan opisuje również tryb uruchamiania oraz współdziałania sił i środków uczestniczących w realizacji planowanych przedsięwzięć na wypadek sytuacji kryzysowych, jak również procedury określające sposób postępowania w sytuacjach kryzysowych. Załącznikami funkcjonalnymi do Planu są procedury i schematy opisujące organizację

łączności, organizację systemu monitorowania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania, organizację ratownictwa, opieki medycznej, pomocy społecznej, wykaz zawartych porozumień, jak również zasady i tryb oceniania i dokumentowania szkód.

W roku 2023 podjęto szereg działań w związku z wykryciem bakterii z grupy coli w wodociągu w Grądach-Woniecko, który zarządzany jest przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Narew” w Grądach-Woniecko. Zwołano w tym celu posiedzenie Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, którego przedstawiciele wzięli również udział w posiedzeniach Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz w spotkaniach organizowanych przez Powiatowego Inspektora sanitarnego w Zambrowie. Gmina Rutki zorganizowała zapasowe ujęcie wody w miejscowości Kalinówka-Basie oraz dostarczała wodę do Oddziału w Grądach-Woniecku Zakładu Karnego w Czerwonym Borze.

W 2023 r. do Urzędu Gminy Rutki wpłynęło 106 wniosków o oszacowanie szkód powstałych w wyniku wystąpienia niekorzystnego zjawiska atmosferycznego - suszy, z czego 61 wniosków było złożonych przez rolników posiadających gospodarstwa rolne na terenie Gminy Rutki, 34 na terenie Gminy Wizna, 6 na terenie Gminy Zawady, 3 na terenie gminy Zambrów, 1 na terenie gminy Sokoły oraz Kulesze Kościelne. Komisja oszacowała wszystkie straty zgłoszone przez rolników, po czym wprowadziła dane z lustracji do aplikacji suszowej udostępnionej na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Ochotnicze Straże Pożarne

Na terenie Gminy Rutki jest 5 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w: Rutkach-Kossakach, Kalinówce-Basie, Kołomyi, Grądach-Woniecko i Ożarach Wielkich. Tylko Ochotnicza Straż Pożarna w Rutkach-Kossakach jest wpisana do KSRG.

Jednostki OSP w Rutkach-Kossakach, Kalinówce -Basie i Kołomyjce biorą czynny udział w likwidacji zagrożeń (pożarach, wypadkach drogowych, usuwaniu zagrożeń po silnych wiatrach bądź ulewach itp.) w obrębie swojej gminy jak również gmin sąsiednich. W 2023 roku odnotowano 20 wyjazdy do pożarów i 79 zagrożeń miejscowych.

Ochotnicze Straże Pożarne z terenu Gminy Rutki w roku 2023 otrzymały 19311 zł w ramach dotacji celowej z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego. Z otrzymanych środków zakupiono sprzęt ratowniczo-gaśniczego i umundurowanie.

Monitoring

Dla celów poprawy bezpieczeństwa i ochrony mienia kontynuowano w roku 2023 rozpoczęty w roku 2021 proces budowy sieci monitoringu gminnego.

Monitoring rozszerzono o montaż 10 kamer: 3 w miejscowości Duchny-Wieluny, 3 w miejscowości Stare Zalesie, 4 kamery w miejscowości Kossaki-Falki.

Udzielone wsparcie

Gmina Rutki dofinansowała kwotą 25000 zł zakup samochodu służbowego na potrzeby Komendy Powiatowej Policji w Zambrowie oraz wsparła kwotą 19932 zł montaż agregatu prądotwórczego dla Komendy Powiatowej Policji w Zambrowie.

XX. WSPÓŁPRACA Z INNYMI SPOŁECZNOŚCIAMI SAMORZĄDOWYMI

Gmina Rutki jest członkiem stowarzyszeń:

1. Związek Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego, który realizuje swoje cele poprzez:

- zajmowanie stanowiska w kwestiach dotyczących ustroju, gospodarki i zasad organizacji gmin w skali krajowej;
- prowadzenie działalności wydawniczo-informacyjnej;
- delegowanie swoich przedstawicieli do organów państwowych i społecznych;
- inicjowanie i opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących samorządu terytorialnego;
- organizowanie kształcenia i szkolenia przedstawicieli samorządu terytorialnego oraz pracowników samorządowych;
- wymianę doświadczeń w zakresie zadań realizowanych przez gminy wiejskie;
- podejmowanie działań na rzecz środowiska naturalnego;
- obronę praw swoich członków oraz innych gmin na ich wniosek;
- inspirowanie i podejmowanie wspólnych inicjatyw służących kulturalnemu i gospodarczemu rozwojowi gmin wiejskich województwa podlaskiego;
- podejmowanie działań wspierających rozwój gmin we wszystkich dziedzinach ich działalności, w tym także wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, kultury i sztuki, ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
- podejmowanie działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego;
- promocję i udział w inicjatywach kulturalnych, gospodarczych i ekologicznych;
- wspieranie rozwoju gospodarczego w tym rozwoju przedsiębiorczości;
- podejmowanie działań na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami;
- podejmowanie innych działań zmierzających do osiągnięcia celów Związku.

2. Lokalna Grupa Działania „Brama na Podlasie”, którego celem jest:

- współpraca w celu rozpoczęcia działań zmierzających do aktywizacji samorządów i partnerów społeczno-gospodarczych, zainteresowanych wspólnym działaniem na rzecz budowania kapitału społecznego,
- aktywizacji środowisk lokalnych, tworzenia nowych miejsc pracy i dochodu, zachowania i wykorzystania dziedzictwa kulturowego oraz zasobów przyrodniczych;

3. Lokalna Grupa Działania „Brama na Bagna”, którego celem jest

- realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) w ramach, której pozyskiwane są środki na rozwój obszarów zgodnie z wolą społeczności lokalnej,
- podejmowanie inicjatyw i działań mających na celu budowanie i promocję wizerunku regionu, rozwój produktów lokalnych, turystyki, przedsiębiorczości, zasobów ludzkich, poprawę estetyki miejscowości i bezpieczeństwa mieszkańców,
- prowadzenie działań na rzecz ochrony środowiska,
- nawiązywanie kontaktów w celu pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania;

4. Związek Powiatowo-Gminny „Łomżyńskie Forum Samorządowe”, do zadań którego należy reprezentowanie wspólnych interesów Członków Związku we współpracy z instytucjami oraz realizacja projektów wspieranych przez Państwo, Unię Europejską i inne instytucje służących rozwojowi społeczności lokalnej i ponadlokalnej w zakresie:

- modernizacji i budowy infrastruktury drogowej,
- budowy i modernizacji infrastruktury społecznej,
- rozwoju gospodarki i turystyki, w tym tworzenie wspólnych produktów turystycznych i budowy wspólnej marki promującej region, promocji regionu,
- ochrony środowiska oraz podejmowania działań proekologicznych,
- rozwoju kultury i tradycji regionalnych, ochrony dziedzictwa kulturowego,
- wspierania rozwoju lokalnej przedsiębiorczości,
- cyfryzacji usług publicznych i komunalnych,
- modernizacji lub budowy infrastruktury wodno – kanalizacyjnej.

Gmina bierze czynny udział w działalności tych stowarzyszeń, czego efektem są wspólne stanowiska i realizowane projekty.

XXI. PROGRAM WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Na terenie gminy Rutki działają następujące organizacje pozarządowe:

1. Ochotnicza Straż Pożarna w Rutkach-Kossakach,
2. Ochotnicza Straż Pożarna w Kołomyi,
3. Ochotnicza Straż Pożarna w Kalinówce-Basie,
4. Ochotnicza Straż Pożarna w Gradach-Woniecko,
5. Ochotnicza Straż Pożarna w Ożarach Wielkich,
6. Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowo-Sportowe „KOS-1984” w Rutkach-Kossakach,
7. Stowarzyszenie „Piłkarze Rutek”,
8. Koło Gospodyń Wiejskich w Ożarach Wielkich,
9. Koło Gospodyń Wiejskich „Polne kwiaty” w Rutkach-Kossakach
10. Koło Gospodyń Wiejskich „Znad Narwi” w Gradach-Woniecko.
11. Fundacja „Tradycja i Rozwój”.

Roczny program współpracy Gminy Rutki z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023 został przyjęty uchwałą Rady Gminy Rutki nr 248/XXXIII/22 z dnia 28 października 2022 r.

W ramach realizacji „Rocznego programu współpracy Gminy Rutki z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023” Wójt Gminy Rutki ogłosił otwarty konkurs ofert, w którym wzięła udział jedna organizacja. Wykonanie zadania w zakresie wspierania i upowszechniania kultury

fizycznej otrzymało Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowo-Sportowe KOS-1984 z Rutek na kwotę 40 000,00 zł.

Zgodnie z „Programem współpracy Gminy Rutki z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023”, oprócz współpracy finansowej odbywa się również współpraca w formie niefinansowej. Stowarzyszenia aktywnie działające na terenie gminy, korzystają z budynków gminnych, sali gimnastycznej i boisk przy Szkole Podstawowej w Rutkach-Kossakach. Samorząd gminy wspiera członków stowarzyszeń w ramach inicjatyw lokalnych, m. in. współpraca i pomoc w załatwieniu wielu spraw niezbędnych do prawidłowego zrealizowania zadania publicznego. Dbając o dobro stowarzyszeń pracownicy Urzędu Gminy informowali podmioty o możliwościach pozyskania dofinansowania w ramach konkursów ofert ogłaszanych przez inne instytucje min. Ministerstwo Sportu, Ministerstwo Sprawiedliwości, Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski, Powiat Zambrowski.

WYKAZ TABEL:

Tabela 1: Struktura gospodarstw	5
Tabela 2: Wykaz uchwał Rady Gminy Rutki przyjętych w roku 2023	6
Tabela 3: Stan ludności Gminy Rutki na 31.12.2023 r. (wg poszczególnych miejscowości)	12
Tabela 4: Stan ludności Gminy Rutki na dzień 31 grudnia 2023 r.	15
Tabela 5: Zadania zrealizowane z Funduszu Sołeckiego	19
Tabela 6: Dochody Gminy Rutki w 2023 roku	21
Tabela 7: Wydatki Gminy Rutki w 2023 roku	26
Tabela 8: Wykonanie planu wydatków Fundusz Sołeckiego Gminy Rutki w 2023 roku	27
Tabela 9: Szkoła Podstawowa w Rutkach im. 2 Pułku Ułanów Grochowskich	33
Tabela 10: Szkoła Podstawowa im kpt. Władysława Raginisa w Grądach Woniecko	33
Tabela 11: Szkoła Podstawowa w Kołomyi	33
Tabela 12: Koszty utrzymania szkół przedstawiają się następująco	34
Tabela 13: Liczba uczniów w szkołach w roku szkolnym 2023/2024	35
Tabela 14: Liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych z podziałem na szkoły	36
Tabela 15: Szkoła Podstawowa w Rutkach	39
Tabela 16: Szkoła Podstawowa w Grądach-Woniecko	40
Tabela 17: Szkoła Podstawowa w Kołomyi	40
Tabela 18: Czytelnicy według wieku	41
Tabela 19: Stała działalność GOKiB w 2023 r.	41
Tabela 20: Realizacja kalendarza przedsięwzięć w 2023 r. (źródło: GOKiB w Rutkach-Kossakach)	41
Tabela 21: Wykaz dróg gminnych	55

WYKAZ WYKRESÓW:

Wykres 1: Podział inwestycji na działy budżetowe z podziałem na lata	19
Wykres 2: 10 głównych źródeł dochodów Gminy Rutki w 2023 roku	21
Wykres 3: Dochody Gminy Rutki wg kategorii w 2023 roku w porównaniu do lat 2019-2022	24
Wykres 4: Dochody podatkowe Gminy Rutki wg kategorii w 2023 roku w porównaniu do lat 2019-2022	25
Wykres 5: Zestawienie kosztów utrzymania szkół	35
Wykres 6: Liczba uczniów w szkołach w roku szkolnym 2023/2024	36
Wykres 7: Liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych	36
Wykres 8: Uczniowie korzystający ze stołówki	38
Wykres 9: Koszt posiłków	39